

این دفترچه برای همه دانش آموزان است و پاسخ گویی به سؤالات آن،
الزامی است.

صبح جمعه
۹۹/۳/۹

دفترچه مشترک

آزمون ۹ خرداد ماه ۹۹

آزمون عمومی
گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.			
	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
فارسی	۲	۴	۵	۷
عربی زبان قرآن	۲	۳	۵	۷
دین و زندگی	۳	۵	۶	۷
زبان انگلیسی	۲	۳	۵	۷

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	اجباری	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	اجباری	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	اجباری	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	اجباری	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

*** دانش آموز گرامی قبل از شروع آزمون این توضیحات را بخوانید: ***

توجه کنید: آزمون ۹ خرداد دو دفترچه دارد: **مشترک** و **غیرمشترک**

مشترک: ابتدا به سؤالات دفترچه مشترک پاسخ دهید. پاسخ‌گویی به سؤالات این دفترچه برای همه دانش‌آموزان الزامی است.

غیرمشترک: این دفترچه شامل ۲۰٪ پایانی مباحث اختصاصی دوازدهم و ویژه دانش‌آموزانی است که می‌خواهند ۴ نمره اختیاری مربوط به این مباحث را در امتحانات نهایی پاسخ دهند.

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس فارسی، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فارسی ۳: درس ۱ تا ۱۶ / صفحه ۱۰ تا صفحه ۱۴۷

۱- معنی کدام واژه‌ها درست است؟

- (الف) سبو: ظرف معمولاً دسته‌دار از سفال یا جنس دیگر برای حمل یا نگهداری مایعات
 (ب) برجک: سازه چرخانی که روی تانک قرار دارد و به کمک آن می‌توان جهت شلیک توپ را تغییر داد.
 (ج) جیر: نوعی چرم دباغی شده با سطح نرم و پُرزدار که در تهیه لباس و مانند آن‌ها به کار می‌رود.
 (د) جراره: ویژگی نوعی مار زرد سمی که دُمش روی زمین کشیده می‌شود.
 (ه) تجرید: یقین بر این‌که خداوند در همه احوال، عالم بر ضمیر اوست.

(۱) الف، ب، ج (۲) ب، د، هـ (۳) ب، ج، د (۴) الف، ج، د

۲- در کدام گزینه معانی واژه تماماً درست آمده است؟

- (۱) (مطاع: فرمانبردار)، (طفیلی: وابسته)، (یغما: غارت)
 (۲) (اورنگ: سریر)، (طاق: فرد)، (غایت القصوی: کمال مطلوب)
 (۳) (قاش: زین)، (شَبَح: سایه موهوم از کسی)، (هیون: شتر)
 (۴) (آزرم: شرم)، (اندیشه: ترس)، (سورت: تند و تیز)

۳- کدام بیت فاقد غلط املائی است؟

- (۱) از شفاخانه احسان تو از بحر نجات
 (۲) سموم هیبت او گر گذر کند بر آب
 (۳) گنه است این نه کار خیر و ثواب
 (۴) چون دل صوفی به حق منسوب شد
 خستگان را طمع مرهم و امید دواست
 صدف ز صورت او گوهر مذاب دهد
 گفت با خود «کرم» ز روی عتاب
 علم حق اندر دلش مکتوب شد

۴- کدام گزینه غلط املائی دارد؟

- (۱) فغان که در ره سیل سبک‌عنان حیات
 (۲) نه چرخمان نه قدر او نه عقل نه صدر او
 (۳) از تلاش قرب ظاهر با خیالش فارغم
 (۴) نکته‌ای روح‌فضا از دهن دوست بگو
 ز خواب، بند گرانم به پا گذاشته‌اند
 نه جانمان نه غدر او نه خیلان و نه حشم
 لفظ از هرکس که خواهد باش، مضمون از من است
 نامه‌ای خوش‌خبر از عالم اسرار بیار

۵- پدیدآورنده آثار «سانتاماریا، دری به خانه خورشید، بخارای من ایل من، کویر» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) سید مهدی شجاعی، سلمان هراتی، محمد بهمن‌بیگی، دکتر علی شریعتی
 (۲) سید حسن حسینی، مهرداد اوستا، نادر ابراهیمی، محمدرضا رحمانی
 (۳) سید مهدی شجاعی، سلمان هراتی، محمد ابراهیم باستانی، دکتر علی شریعتی
 (۴) سید حسن حسینی، محمدرضا رحمانی، محمد ابراهیم باستانی، محمد بهمن‌بیگی

۶- آرایه‌های مقابل کدام گزینه تماماً درست نیست؟

- (۱) مگر که قاصد گلزار شد همیشه بهار
 (۲) گر تو می‌خواهی کزین گل بو بری
 (۳) زخم هجرش به دلم، مرهم وصلش بر وی
 (۴) از جشن تو در سینه عشاق تو شک نیست
- که رنگ‌های زرش تعبیه است پیک‌آسا (تشبیه، استعاره)
 هم‌چو مردان شو ز رنگ و بو بری (جناس، کنایه)
 خوشم آید که مرا زخم از او مرهم از اوست (اسلوب معادله، تناسب)
 شور لب شیرین تو در کام نمک نیست (ایهام تناسب، مجاز)

۷- ترتیب قرار گرفتن ابیات به لحاظ داشتن آرایه‌های «حسن تعلیل، جناس، تشبیه، اسلوب معادله، تضاد» کدام است؟

- (الف) به جای دعوی از حرفم تراوش می‌کند معنی
 (ب) خار ارچه جان بکاهد، گل عذر آن بخواهد
 (ج) ای مطرب جان سوخت دلم، پرده دیگر گیر
 (د) کدامین آتشین رخسار دارد رو به این گلشن
 (ه) مقیم طاق دو ابروی توست مردم چشمم
- خم سربسته‌ام بوی شراب ساکنی دارم
 سهل است تلخی می، در جنب ذوق مستی
 یا پرده از این راز به یک مرتبه برگیر
 که غیرت شاخ گل را آه آتش‌بار می‌سازد
 وگرچه جفت غم می بی تو در زمانه تو طاقی
- (۱) د، ج، ه، ب، الف
 (۲) الف، ه، د، ب، ج
 (۳) د، ه، ب، ج، الف
 (۴) الف، ه، ج، د، ب

۸- در کدام گزینه استعاره و دو تشبیه می‌یابید؟

- (۱) آن کشیدم ز تو ای آتش هجران که چو شمع
 (۲) وفای تو است چون عمر من و ماند
 (۳) از روی نرم، سرزنش خار می‌کشم
 (۴) صنمی لشکریم غارت دل کرد و برفت
- جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود
 به محشر وعده دیدار جانا
 چون گل ز حُسن خُلق خود آزار می‌کشم
 آه اگر عاطفت شاه نگیرد دستم

۹- در چند مصراع معنی فعل «شویم» اسنادی است؟

- (الف) یا تمامت غرق بحر خون شویم
 (ب) کنون خیز سوی ایران شویم
 (ج) گاه در آتش بودیم و گاه در طوفان شویم
 (د) یک ره از ایوان برون آییم و بر کیوان شویم
 (ه) گاه در حال ضرورت یار هر نادان شویم
 (و) بدو گفت از ایدر به یک سو شویم
- (۱) دو
 (۲) سه
 (۳) چهار
 (۴) پنج

۱۰- در همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... جمله‌ای وجود دارد که طبق الگوی «نهاد + مفعول + مسند + فعل» ساخته شده است.

- (۱) کیمیا خوانندش آن‌ها کز خرد بیگانه‌اند
 (۲) کیست تا سازد ز راه و رسم هستی آگه‌م
 (۳) در گلستانی که بلبل نغمه‌پردازی کند
 (۴) نعمت الوان ندارد غیر خون خوردن ثمر
- راست می‌گویند ز آن‌که چهره‌هاشان چون زر است
 عشق خاکم را ز صحرای دگر آورده است
 مطربان را مرغ بی‌هنگام می‌دانیم ما
 قدر نان خشک و آب شور می‌دانیم ما

۱۱- کدام بیت فاقد حذف فعل و دارای نقش تبعی است؟

- (۱) دیدی دلا که آخر پیروی و زهد و علم
(۲) مست است یار و یار حریفان نمی کند
(۳) بر خود چو شمع خنده زنان گریه می کنم
(۴) زاهد چو از نماز تو کاری نمی رود
- با من چه کرد دیده معشوقه باز من
ذکرش به خیر ساقی مسکین نواز من
تا با تو سنگدل چه کند سوز و ساز من
هم مستی شبانه و راز و نیاز من

۱۲- تعداد وابسته و وابسته در مقابل همه ابیات درست است؛ به جز:

- (۱) از باده عشق تو یکی جرعه چشیدیم
(۲) گلی کز حسن روزافزون آن دلدار می چینم
(۳) بهار حسن تو نازم، که صد چمن پژمرد
(۴) علف تیغ جهان سوز حوادث گردد
- صد توبه به یک جرعه شکستیم دگر بار (یک)
به جای خویشتن باشد اگر صد بار می چینم (دو)
ولی طراوت گل های این چمن باقی است (سه)
دل هر کس که ز زنگار خودی پاک نشد (سه)

۱۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) «خواجو» اگر بقا طلبی از فنا مترس
(۲) در عالم فانی که بقا پا به رکاب است
(۳) صورت من همه او شد، صفت من همه او
(۴) گم شدم در خود نمی دانم کجا پیدا شدم
- چون بنگری فنای تو عین بقای توست
گر زندگی خضر بود، نقش بر آب است
لاجرم کس من و ما نشنود اندر سختم
شبنمی بودم ز دریا غرقه در دریا شدم

۱۴- مفهوم کلی کدام بیت متفاوت با سایر ابیات است؟

- (۱) مرا شکایتی از آستین فشانان نیست
(۲) تلخ کامی های ما از لب گشودن های ماست
(۳) همه کردار تو از توست چنین تیره
(۴) از سرشک تلخ خود باشد شراب ناب ما
- چو شمع سوخت مرا آتشین زبانی من
ورنه پرشکر بود هر جا لب نگشوده ای است
چه کنی شکوه ز ماه و گله از اختر
چون زمین شور از خود می تراود آب ما

۱۵- مفهوم کدام گزینه با بیت «بدین شکسته بیت الحزن که می آرد / نشان یوسف دل از چه زرخندانش» قرابت دارد؟

- (۱) یوسف مصری گر از زندانیان پرسد خبر
(۲) تو ای به چاه طبیعت فتاده یوسف وار
(۳) دلم ریوده شد و غافلم من درویش
(۴) باز یوسف به مصر دل بنشست
- از غم یعقوب در بیت الحزن یاد آورید
بیا که تاج ملوکت در انتظار سر است
که آن شکاری سرگشته را چه آمد پیش؟
فارغ از چاه و بند و زندان است

۱۶- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) مرغی که بدید از می این دریا دُرد
گفت «این همه آب را به تنها بخورم»
(۲) آن سیل که از قوت خود جوشان بود
چون عاقبت کار به دریا برسید
(۳) در حضرت حق جمله ادب باید بود
گر در هر دم هزار دریا بکشی
(۴) ز اول ره عشق تو مرا سهل نمود
گامی دو سه رفت و راه را دریا دید
- عمری جان کند و ره سوی دریا برد
یک قطره بدو رسید و در دریا مرد
با هرچه که پیش آمدش کوشان بود
گویی که همه عمر ز خاموشان بود
تا جان باقی است در طلب باید بود
کم باید کرد و خشک لب باید بود
پنداشت رسد به منزل وصل تو زود
چون پای درون نهاد موجش بر بود

۱۷- همه ابیات بیانگر وادی «توحید» هستند؛ به جز ...

- (۱) روی‌ها چون زین بیابان درکنند
(۲) گر بسی بینی عدد گر اندکی
(۳) چون بسی باشد یک اندر یک مدام
(۴) هرچه زد توحید بر جانش رقم
- جمله سر از یک گریبان برکنند
آن یکی باشد در این ره در یکی
آن یک اندر یک، یکی باشد تمام
جمله گم گردد از او گم نیز هم

۱۸- کدام ابیات تقابل مفهومی دارد؟

- (الف) عقل در وضع فلک پی نبرد بین که حکیم
(ب) تقویت کن چون حکیمان عقل دوراندیش را
(ج) عقل را پیروی رای تو می‌باید کرد
(د) یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش
- حلّ این نکته به اندیشه بسیار چه کرد
دشمن هوش و خرد چون نشئه صهبا (شراب) مباش
در دماغ خرد این فکر مصور شده است
بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را
- (۱) الف، د (۲) ب، ج (۳) د، ب (۴) ج، الف

۱۹- کدام گزینه با بیت «سیاوش بدو گفت انده مدار/ کزین سان بود گردش روزگار» تناسب دارد؟

- (۱) آن پای بر جهان زده رندم که بر دلم
(۲) مخور غم تا به شادی می‌توان خورد
(۳) گر پاره ساخت تیغ جفای فلک دلم
(۴) غم غریبی و اندوه روزگار بلاست
- اندوه آسمان و غم روزگار نیست
غم دور فلک تا کی توان خورد؟
کو دل که از جفای فلک پاره نیست؟
ولیک می‌گذرانم ز یمن همت تو

۲۰- مفهوم آیه «ما رمیت إذ رمیت ولكن الله رمى» در کدام گزینه دیده می‌شود؟

- (۱) گر تو او را می‌بینی در نظر
(۲) یک روز عنایت کن و تیری به من انداز
(۳) هم مگر دوست عنایت کند و ترتیبی
(۴) خواجو، چو یار وعده دیدار داده است
- فهم کن آن را به اظهار اثر
باشد که تفرج بکنم دست و کمانت
طبع من لاله صحرايي خودروست هنوز
ما بر امید وعده دیدار می‌رویم

هدف گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ گویی به سؤال های درس عربی، زبان قرآن، هدف گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن ۳: درس ۱ تا پایان درس ۴ / صفحه های ۱ تا ۷۰

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿... بَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ﴾:

- ۱) خداوند پیامبران را مبشّر و منذر برانگیخت و همراه آنان کتاب به حق نازل شد!
- ۲) خدا پیامبران را بشارت دهنده و بیم دهنده برانگیخت و همراه آنان کتاب را به حق نازل کرد!
- ۳) خداوند انبیاء را بشارت دهنده و بیم دهنده برمی انگیزد و کتابی را با آنها به حق نازل می کند!
- ۴) پیامبرانی بشارت دهنده و انداز دهنده برانگیخته شدند و خداوند همراه آنان کتاب را به حق نازل کرد!

۲۲- «لَا قَوْلَ أَسْوَأَ مِنْ قَوْلِ مَنْ قَالَ: أَعْلَمُ أَنَّنِي سَأَفْشَلُ فِي حَيَاتِي!»:

- ۱) حرفی بدتر از حرف آن که گفت می دانم قطعاً من در زندگی خود شکست خواهم خورد، مگو!
  - ۲) هیچ حرفی بدتر از حرف کسی که گفت می دانم که در زندگی ام شکست خواهم خورد، نیست!
  - ۳) حرفی بدتر از آن حرف نیست که کسی گفت مطمئنم که من در زندگی ام شکست می خورم!
  - ۴) هیچ سخنی بدتر از آن سخن نیست که گفت می دانم که من در زندگی بازنده خواهم بود!
- ۲۳- «كَانَ إِبْرَاهِيمُ قَدْ بَحَثَ عَنْ وَصِيَّةِ أَحَدِ شُهَدَاءِ الْحَرْبِ الْمَفْرُوضَةِ أَوْ ذِكْرِيَاتِهِ أَوْ أَقْوَالِهِ مُشْتَقًا!»: ابراهیم ...

- ۱) با اشتیاق درباره سفارش یکی از شهیدان جنگ تحمیلی یا خاطره هایش یا گفته هایش جست و جو می کرد!
  - ۲) در مورد یکی از جنگ های تحمیلی، خاطره ها یا سخنان شهیدان را مشتاقانه جست و جو کرده بود!
  - ۳) با اشتیاق دنبال وصیت شهیدان یکی از جنگ های تحمیلی یا خاطرات و گفته هایش گشته بود!
  - ۴) به دنبال وصیت یکی از شهیدان جنگ تحمیلی یا خاطراتش یا سخنان او مشتاقانه گشته بود!
- ۲۴- «يَا رَجُلُ! بِالتَّأَكِيدِ أَنْتَ عَلَى الْحَقِّ وَ لَا فَائِدَةَ لِلْجِدَالِ، أَعْلَمُ أَنَّ الدَّهْرَ لَيْسَ إِلَّا يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!»:

ای مرد! ...

- ۱) البته حق با تو است و ستیز هیچ فایده ای ندارد، می دانم که روزگار تنها دو روز است: روزی با توست و روزی بر تو!
- ۲) بی شک تو بر حقی و بحث کردن فایده ندارد و بدان که دنیا تنها دو روز است: روزی به سود تو و روزی به ضرر تو!
- ۳) قطعاً تو بر حقی و گفتگو هیچ سودی ندارد، بدان که بی شک روزگار جز دو روز نیست: روزی به کام تو و روزی به زیان تو!
- ۴) البته حق با توست و هیچ سودی در بحث و گفتگو نیست، می دانم که روزگار جز این نیست: یک روز به کام تو و یک روز به زیان تو!

۲۵- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) هذا الحارس و زميله قد إمتنعا عن النوم!: این نگهبان همکارش را از خوابیدن منع کرده بود!
- ۲) فَرِحْتُ لَمَّا سَمِعْتُ أَنَّ صَدِيقِي قَدْ تَكَاتَبَا بَعْدَ شَهْرَيْنِ!: وقتی شنیدم که دو دوستم پس از دو ماه با هم نامه‌نگاری کرده‌اند، خوشحال شدم!
- ۳) المدير لا يُعَامِلُ الطَّلَابَ الْمُشَاغِبِينَ جَيِّدًا لِأَنَّهْمَ يَضْرِبُونَ زَمَلَاتِهِمْ!: مدیر با دانش‌آموزان اخلاک‌گر خوب رفتار نمی‌کند برای این که آن‌ها به هم کلاسی‌ها آسیب می‌زنند!
- ۴) لم يَأْكُلْ أَبُوكَ المَوَادَّ السَّكَّرِيَّةَ الَّتِي قَدْ مُنِعَ عَنْهَا!: برای چه پدرت موادّ قندی را می‌خورد که از آن منع شده بود!

۲۶- عَيْنِ الخَطَأِ:

- ۱) هذه مَسْئُولِيَّةٌ تُعْطَى لِمَنْ تَعْمَلُ هَذِهِ الأَيَّامَ مُجَدَّةً!: این مسؤولیتی است که به کسی داده می‌شود که این روزها با تلاش کار کند!
  - ۲) ذهبْتُ إِلَى المَطْبَخِ وَ أَخَذْتُ وَعَاءً زَجَاجِيًّا أَحَبَّهُ!: به آشپزخانه رفتم و یک ظرف شیشه‌ای را که دوست می‌داشتم، برداشتم!
  - ۳) أَيُّهَا المُرَاقِبُونَ! لا تَسْتَعِينُوا إِلَّا بِالصَّبْرِ وَ الصَّلَاةِ!: ای همراهان! تنها از شکیبایی و نماز یاری بجوید!
  - ۴) سَنَشْتَرِي مِنَ السُّوقِ أنواعَ الفواكه إِلَّا أَناناس!: از بین انواع میوه‌ها فقط آناناس از بازار نخواهیم خرید!
- ۲۷- «خرافه‌هایی در دین‌های مردم وجود دارد که دیگران آن‌ها را نمی‌شناختند»:

- ۱) هناك خرافات في أديان الناس لم يكن الآخرون يعرفونها!
- ۲) هذه خرافات في أديان الناس ما كان الآخرون يعرفونها!
- ۳) ما كان الآخرون يعرفون الخرافات في أديان الناس!
- ۴) تُوجَدُ خرافاتٌ في أديان الناس لا يعرفها الآخرون!

۲۸- عَيْنِ غَيْرِ المُنَاسِبِ فِي المَفْهُومِ:

- ۱) لا تُجَرِّبِ المُجَرَّبَ!: روان را رنج بیهوده نمایی / که چندان آزموده آزمایی
- ۲) لا كُنْزَ أُعْطِيَ مِنَ القَنَاعَةِ!: قناعت توانگر کند مرد را / خبر کن حریص جهانگرد را
- ۳) لا شيءَ أَحَقُّ بِالسَّجْنِ مِنَ اللِّسانِ!: گفته‌ی خوش که بر زبان آید / مرغ و حلواي پخته زان آید
- ۴) لا علمَ لَنَا إِلَّا ما عَلَّمْتَنَا!: خداوند خداوندان و صورت‌ساز بی‌صورت / چه صورت می‌کشی بر من تو دانی من نمی‌دانم

■ ■ ■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الأَسْئَلَةِ (۲۹ - ۳۳) بما يُنَاسِبُ النَّصَّ:

مات ملک فصار ابنه الشَّابَّ الحنون ملکا بعده. فقصد أن يختبر رجلا ليجعله وزيراً له. فدعاه للحضور و سأله: ما هو الأغلب على الإنسان، الطَّبِيعُ أم التَّطْبِيعُ؟ أجاب: الطَّبِيعُ، لأنه أصل و التَّطْبِيعُ فرع. فقال الملك: أخطأت. فحينئذ دعا الملك بسفرة. فلما وضعت دخلت ققط بأيديها الشَّمْعَ و وقفت حول السفرة بأدب. قال الملك: ماذا تقول في هذه الققط؟ قال الرجل: جوابي في الليلة المقبلة. وضع الرجل فأراً (الفأر: موش) في ثوبه ثم دخل قصر الملك. فلما دخلت الققط و وقفت حول السفرة أخرج الرجل الفأر فجعل على السفرة فاندفعت الققط وراءها و تركت الشَّمْعَ. قال الرجل: هل رأيت غلبة الطَّبِيعِ على التَّطْبِيعِ؟ فأصبح الملك مُعْجَباً بنظرته فأختاره وزيراً!

٢٩- عَيْنُ الْخَطِّ عَنْ مَفْهُومِ النَّصِّ:

- (١) الطَّبِيعُ أَغْلِبَ عَلَى التَّطَبُّعِ!
  - (٢) كَانَ الْحَاكِمُ يَبْحَثُ عَنْ حَكِيمٍ لَوْزَارْتِهِ!
  - (٣) الْعَادَةُ فِي الْمَوْجُودَاتِ تَمْنَعُهَا مِنَ الْعَمَلِ بِالطَّبِيعِ!
  - (٤) تَصَدَّرُ عَنِ الْمَوْجُودَاتِ أَعْمَالُهَا مَمْتَزِجَةٌ بِالطَّبِيعِ وَ التَّطَبُّعِ!
- ٣٠- مَاذَا تَبَيَّنَ لِلْمَلِكِ فِي الْأَخِيرِ؟ تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّ ...
- (١) الرَّجُلُ كَانَ كَذَابًا!
  - (٢) الرَّجُلُ كَانَ يَرِيدُ أَنْ يَخْدَعَ الْمَلِكَ!
  - (٣) نَظْرَةُ الرَّجُلِ كَانَتْ صَحِيحَةً!
  - (٤) التَّطَبُّعُ أَغْلِبَ عَلَى الطَّبِيعِ!

٣١- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) لَمْ يَتَعَجَّبِ الْمَلِكُ مِنْ فِرَاسَةِ الرَّجُلِ!
  - (٢) كَانَ الرَّجُلُ يَقْصِدُ أَنْ يَنْبَهَ الْمَلِكَ بِعَمَلِهِ!
  - (٣) لَوْ أَجَابَ الرَّجُلُ الْمَلِكَ صِرَاحَةً دُونَ تَأْمَلٍ لَقَتَلَهُ!
  - (٤) عِنْدَمَا جَعَلَ الرَّجُلُ الْفَارَ عَلَى السَّفَرَةِ بَقِيَتْ الْقَطَطُ مَكَانَهَا!
- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ وَ ٣٣)

٣٢- «إِنْدَفَعْتُ»:

- (١) فِعْلٌ مَاضٍ - لِلغَائِبَةِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِي (حُرُوفُهُ الْأَصْلِيَّةُ: د ف ع) / فَاعِلُهُ: «الْقَطَطُ»
- (٢) فِعْلٌ - لِلغَائِبَةِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِي («النُّونُ» مِنْ حُرُوفِهِ الْأَصْلِيَّةِ) / فِعْلٌ وَ فَاعِلٌ
- (٣) فِعْلٌ مَاضٍ (مُضَارَعَةٌ: يَنْدَفِعُ) - مَعْلُومٌ / فِعْلٌ وَ مَعِ فَاعِلُهُ جُمْلَةٌ إِسْمِيَّةٌ
- (٤) لِلغَائِبَةِ - مَزِيدٌ ثَلَاثِي (مُصَدَّرَةٌ: «دِفَاعٌ») / فِعْلٌ وَ مَفْعُولُهُ: «الْقَطَطُ»

٣٣- «الْمَقْبِلَةُ»:

- (١) اسْمٌ فَاعِلٌ (فِعْلُهُ الْمَاضِي: أَقْبَلَ) - مَعْرُوفٌ بِأَلٍ / صِفَةٌ؛ مَوْصُوفُهَا: اللَّيْلَةُ
- (٢) مَفْرَدٌ - اسْمٌ فَاعِلٌ (مُصَدَّرَةٌ: قَبُولٌ) - مَعْرِفَةٌ / صِفَةٌ لِلْمَوْصُوفِ: اللَّيْلَةُ
- (٣) اسْمٌ - مَفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ - مَعْرِفَةٌ بِالْعِلْمِيَّةِ / حَالٌ وَ مَرَجِعُهَا: اللَّيْلَةُ
- (٤) مُؤَنَّثٌ - اسْمٌ فَاعِلٌ (مِنْ مُصَدَّرٍ مَجْرَدٍ ثَلَاثِي) / حَالٌ

٣٤- عَيْنُ الْخَطِّ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) ذَلِكَ الْغَازُ يَنْعُ فَوْقَ جَبَلٍ مُرْتَفِعٍ!
- (٢) لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ!
- (٣) عِنْدَمَا يَتَأَكَّدُ الطَّائِرُ مِنْ ابْتِعَادِهِ يَطِيرُ!
- (٤) ﴿وَلَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلُونَ...﴾

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٥ - ٤٠)

٣٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي التَّرَادِفِ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ:

- (١) أَنَا أَتَمَنَّى أَنْ تُصْبِحَ الظَّرُوفُ أَفْضَلَ!: أَشْتَاقُ
- (٢) رَأَى الطَّائِرَ الذَّكِيَّ حَيَوَانًا مُفْتَرِسًا قَرَبَ عُشِّهِ!: فَرِيْسَةٌ
- (٣) يُقَدِّمُ بَعْضُ النَّاسِ قَرَابِيْنَ لِلْأَلْهَةِ لِتَجَنُّبِ شَرِّهَا!: ابْتِعَادٌ
- (٤) حَضَرَ السِّيَاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ لَكِنَّ الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ!: صَالَةٌ

٣٦- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ أَدَاةُ التَّشْبِيهِ:

- (١) إِنَّ الْمُؤْمِنَ كَشَجَرَةٍ لَا يَسْقُطُ وَرَقُهَا أَبَدًا!
- (٢) كَأَنَّ الْعُلَمَاءَ فِي الْأَرْضِ نَجُومَ يَهْتَدِي النَّاسُ بِهِمْ جَمِيعًا!
- (٣) ظَهَرَ الْأَزْهَارُ وَتَفَتَّحَتْهَا مِنْ خِصَائِصِ الرَّبِيعِ لَعَلَّنَا نَعْتَمِتْهَا!
- (٤) يَا بُنَيَّ كُنْ مِثْلَ الْقَمَرِ، يَرْفَعُ النَّاسُ رُؤُوسَهُمْ حَتَّى يَرَوْهُ لِحِظَّة!

٣٧- عَيْنُ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (١) إِذَا طَلَبْتَ النَّجَاحَ فِي عَمَلِكَ فُؤْمٌ بِهِ وَحِيدًا وَ لَا تَتَوَكَّلْ عَلَى النَّاسِ!
- (٢) إِنْ تَطَلَبَ الْفَوْزَ فِي حَيَاتِكَ فَلَا تَتَوَقَّفْ لِحِظَّةٍ أَمَامَ الْمَشَاكِلِ!
- (٣) إِنَّكَ لَمْ تُحَاوَلْ فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِكَ فَلَا تَقْدُمْ لَكَ فِي الْحَيَاةِ!
- (٤) عَلَيْكَ أَنْ لَا تَهِنَ بَلْ تُوَاصِلْ طَرِيقًا إِخْتَرْتَهُ لِلنَّجَاحِ!

٣٨- عَيْنُ الْحَالِ:

- (١) أَخَذَ الشَّرْطِيُّ رَجُلًا مَتَّهَمًا فِي الشَّارِعِ!
- (٢) شَاهَدَ الْقَاضِي مَتَّهَمًا أَمَامَ بَابِ الْمَحْكَمَةِ!
- (٣) يَخَافُ الْمَجْرِمُ أَنْ يَصْبِحَ مَتَّهَمًا فِي الْمَحْكَمَةِ!
- (٤) كَانَ الْمُجْرِمُ يَسْتَمِعُ لِكَلَامِ الْقَضَاةِ فِي الْمَحْكَمَةِ مَتَّهَمًا!

٣٩- عَيْنُ «يَضْحَكُ» يَدُلُّ عَلَى الْإِسْتِمْرَارِ فِي الْمَاضِي:

- (١) تَمَرَّ بِذَهْنِ هَذَا الرَّجُلِ فِكْرَةَ التَّخْلِصِ فَهُوَ يَضْحَكُ!
- (٢) أَأَنْتِ تَعْلَمُ أَنْنِي أُسَلِّمُ عَلَى رَجُلٍ يَضْحَكُ أَيْضًا؟!
- (٣) كَيْفَ يَضْحَكُ الرَّجُلُ وَ هُوَ يَعْلَمُ أَنَّ الْغَدَ مَوْلِمٌ؟!
- (٤) إِنَّ الْمَرْأَةَ سَبَّتْ وَ هَدَّدَتْ الرَّجُلَ وَ هُوَ يَضْحَكُ!

٤٠- عَيْنُ أَرْكَانِ الْجُمْلَةِ لِمَ تَحْدُفُ قَبْلَ «إِلَّا»:

- (١) لَا يَرَى الْجَمَالَ وَ الْحُرِّيَّةَ فِي الْحَيَاةِ الْحَقِيقِيَّةِ إِلَّا مَنْ لَهُ نَشَاطٌ!
- (٢) لَا يُوجَدُ لَكِنَّ جِسْمًا مَا تَحْسِبُهُ مِنْ مَزَايَاهِ إِلَّا طَعَامَ الْفِكْرِ!
- (٣) هَلْ يُعْطَى الْيَوْمَ مَسْئُولِيَّةَ الْمَكْتَبَةِ لِصَدِيقِي إِلَّا الْمُدِيرَ؟!
- (٤) مَا قَرَأْتُ كُلَّ مَا دَرَسَهُ الْمَعْلَمُ فِي الصَّفِّ إِلَّا زَمِيلِي الْمُجَدِّ!

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **دین و زندگی**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

چند از ۱۰ آزمون قبل	هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دین و زندگی ۳: درس ۱ تا پایان درس ۱۰ / صفحه‌های ۱ تا ۱۳۵

دانش‌آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۴۱- در آیه شریفه «ذلک بما قَدَّمت ایدیکم ...» بر کدام یک از شواهد و نشانه‌های روشن بودن اختیار اشاره شده است و این عقوبت را به خاطر

چه می‌داند؟

(۱) مسئولیت‌پذیری - «اما شاکراً و اما کفوراً»

(۲) تفکر و تصمیم - «اما شاکراً و اما کفوراً»

(۳) تفکر و تصمیم - «أن الله لیس بظلام للعبید»

(۴) مسئولیت‌پذیری - «أن الله لیس بظلام للعبید»

۴۲- درک انسان آگاه از عبارت شریفه «أنتم الفقراء الى الله» التزام او به مفاد کدام آیه شریفه را در پی دارد؟

(۱) «الله نور السماوات و الارض»

(۲) «إن الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم»

(۳) «قد جاءکم بصائر من ربکم فمن أبصر فلینفسه»

(۴) «قل الله خالق کُل شیء و هو الواحد القهار»

۴۳- قرآن کریم عموم مردم را از کدام پندار باطل بر حذر می‌دارد و این موضوع کدام سنت الهی را یادآور می‌شود؟

(۱) «أنما نُملى لهم خیر لأنفسهم» - سنت ابتلا

(۲) «أنما نُملى لهم خیر لأنفسهم» - سنت املاء

(۳) «أن یترکوا أن یقولوا آمنا» - سنت ابتلا

(۴) «أن یترکوا أن یقولوا آمنا» - سنت املاء

۴۴- مطابق با آیات قرآن کریم شرط بهره‌مندی از «فسیدخلهم فی رحمة منه» چیست؟

(۱) «آمنوا و اتقوا» (۲) «آمن بالله و الیوم الآخر»

(۳) «تقوی من الله و رضوان» (۴) «آمنوا بالله و اعتصموا به»

۴۵- «عیار عمل» و «ازدیاد تقدس عمل» به ترتیب هر یک وابسته به چیست؟

(۱) اخلاص - حسن فاعلی (۲) حسن فعلی - معرفت

(۳) اخلاص - معرفت (۴) حسن فعلی - حسن فاعلی

۴۶- این بیت پروین اعتصامی که می‌سراید: «قطره‌ای کز جویباری می‌رود / از پی انجام کاری می‌رود» با کدام آیه هم‌آوایی دارد و اشاره به چه موضوعی دارد؟

- (۱) «قد جاءكم بصائرٌ من ربكم فمن ابصر فلنفسه...» - اراده و خواست الهی
- (۲) «قد جاءكم بصائرٌ من ربكم فمن ابصر فلنفسه...» - اعتقاد به خدایی حکیم
- (۳) «إن الله يمسك السماوات و الارض ان تزولا...» - اعتقاد به خدایی حکیم
- (۴) «إن الله يمسك السماوات و الارض ان تزولا...» - اراده و خواست الهی

۴۷- شیطان برای حضرت یوسف (ع) چه دامی گسترده بود و او چگونه توانست از این دام نجات یابد؟

- (۱) «و لقد راودته عن نفسه» - «و لئن لم يفعل ما أمره لیسجنن»
- (۲) «اصب الیهن و اکن من الجاهلین» - «قال رب السجن احب الی»
- (۳) «اصب الیهن و اکن من الجاهلین» - «و لئن لم يفعل ما أمره لیسجنن»
- (۴) «و لقد راودته عن نفسه» - «قال رب السجن احب الی»

۴۸- مفاهیم «رحمت واسعة الهی که منعی ندارد» و «محبت گسترده خداوند به همه نیکوکاران و بدکاران» به ترتیب مؤید کدام یک از سنت‌های الهی است؟

- (۱) امداد عام الهی - امداد عام الهی
- (۲) سبقت رحمت بر غضب - سبقت رحمت بر غضب
- (۳) امداد عام الهی - سبقت رحمت بر غضب
- (۴) سبقت رحمت بر غضب - امداد عام الهی

۴۹- کلام مولای متقیان در خصوص تقوا پیشه کردن در مورد بندگان و شهرها و آبادی‌ها ریشه در کدام اعتقاد ایشان داشت و تمامیت اخلاص در نظر ایشان منوط به چیست؟

- (۱) مسئولیت ایشان در برابر همه مخلوقات - دوری از گناهان
- (۲) خلوص نیت و تقوای ایشان در همه امور زندگی - دوری از گناهان
- (۳) مسئولیت ایشان در برابر همه مخلوقات - تقرب الهی
- (۴) خلوص نیت و تقوای ایشان در همه امور زندگی - تقرب الهی

۵۰- علیت هر یک از موارد «حق تصرف خداوند در همه امور» و «هدایت جهان به سوی مقصدی مشخص» در کدام عبارات شریفه متبلور شده است؟

- (۱) «و لله ما فی السماوات و ما فی الارض» - «و هو رب کل شیء»
- (۲) «و لله ما فی السماوات و ما فی الارض» - «الله خالق کل شیء»
- (۳) «ما لهم من دونه من ولی» - «و هو رب کل شیء»
- (۴) «ما لهم من دونه من ولی» - «الله خالق کل شیء»

۵۱- شناخت «صفات» خداوند برای انسان چگونه است و کدام عبارت نبوی با آن هم‌آوایی دارد؟

- (۱) ناممکن - «لا تفکروا فی ذات الله»
- (۲) ممکن - «تفکروا فی کل شیء»
- (۳) ناممکن - «تفکروا فی کل شیء»
- (۴) ممکن - «لا تفکروا فی ذات الله»

۵۲- تعبیر قرآنی برای عملکرد کسانی که هنگام مواجهه با سنت ابتلا از خدا روی گردان می‌شوند، کدام است؟

(۱) «هو فی الآخرة من الخاسرین» (۲) «لفی خسر»

(۳) «ضاللاً بعيداً» (۴) «هو الخسران المبین»

۵۳- جریان فکری خشک و غیرعقلانی تکفیری، هر مسلمانی را که مانند آن‌ها نمی‌اندیشد، چگونه می‌خواند و نگاه آنان به کدام اصل اعتقادی

ناصواب است؟

(۱) منافق - جزای الهی در معاد (۲) منافق - توحید و نفی شرک

(۳) مشرک و کافر - جزای الهی در معاد (۴) مشرک و کافر - توحید و نفی شرک

۵۴- مصراع «هر دو عالم پر ز نور و دیده نابینا چه سود؟» در مقام بیان عدم التفات انسان، به کدام یک از طرق تقویت اخلاص است و کدام

روایت شریفه انسان را به سوی کسب آن، سوق می‌دهد؟

(۱) راز و نیاز با خداوند پس از کسب معرفت نسبت به او - «افضلُ العبادة ادمانُ التفکر فی الله و فی قدرته»

(۲) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - «افضلُ العبادة ادمانُ التفکر فی الله و فی قدرته»

(۳) افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند - «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله قبله و بعده و معه»

(۴) راز و نیاز با خداوند پس از کسب معرفت نسبت به او - «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله قبله و بعده و معه»

۵۵- لزوم مغتنم شمردن فرصت توبه، چیست و در چه صورت استغفار، مردود شمرده می‌شود؟

(۱) گرچه در توبه همیشه باز است، اما توفیق توبه همواره میسر نیست. - ابراز پشیمانی به زبان و قلب توأمان نباشد.

(۲) گرچه در توبه همیشه باز است، اما توفیق توبه همواره میسر نیست. - قلبی نباشد و به قصد تکرار مجدد گناه باشد.

(۳) تکرار توبه واقعی و فوری، انسان را محبوب خدا می‌کند. - قلبی نباشد و به قصد تکرار مجدد گناه باشد.

(۴) تکرار توبه واقعی و فوری انسان را محبوب خدا می‌کند. - ابراز پشیمانی به زبان و قلب توأمان نباشد.

۵۶- مطابق عبارت شریفه «أم من اسس بنیانه علی شفا جُرْفِ هارٍ» قرار گرفتن بر لبه پرتگاه منتهی به دوزخ، به کدامین علت است و فرجام آن

چه خواهد شد؟

(۱) عدم تکیه و اعتماد به دستورات خداوند - «و الله لا یهدی القوم الظالمین»

(۲) عدم تکیه و اعتماد به دستورات خداوند - «إنَّ الله لا یهدی القوم الکافرین»

(۳) عدم جستجو در مورد حکمت احکام الهی - «و الله لا یهدی القوم الظالمین»

(۴) عدم جستجو در مورد حکمت احکام الهی - «إنَّ الله لا یهدی القوم الکافرین»

۵۷- خداوند تبارک و تعالی، وظیفه «أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ» را بر دوش کدام گروه می‌نهد و با عمل به مفاذ این آیه، چه اثری ایجاد می‌شود؟

(۱) «وَالَّذِينَ مَعَهُ» - انقلاب عظیم در جایگاه کانون رشد

(۲) «وَمَنْ تَابَ مَعَكَ» - تحوّل در روابط بین ملت‌ها

(۳) «وَمَنْ تَابَ مَعَكَ» - انقلاب عظیم در جایگاه کانون رشد

(۴) «وَالَّذِينَ مَعَهُ» - تحوّل در روابط بین ملت‌ها

۵۸- ضرورت ملازمت بعد فردی و اجتماعی توحید عملی در کدام آیه شریفه به منصفه ظهور رسیده است؟

(۱) «أَلَمْ اِعْهَدِ الْيَكْمَ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ»

(۲) «قُلْ إِنَّمَا اعْظَمُكُمْ بَواحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفَرَادِي»

(۳) «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»

(۴) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمُؤَدَّةِ»

۵۹- دشواری اصلاح جامعه در اثر ریشه‌دار شدن انحراف از حق، ره‌آورد شوم چیست و ممانعت از گسترش گناه در تمام سطوح جامعه، در چه

صورت انجام می‌شود؟

(۱) انجام ندادن تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های زیربنایی - مردم در برابر گناهان اجتماعی حساسیت به خرج دهند.

(۲) کوتاهی در وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر - مردم در برابر گناهان اجتماعی حساسیت به خرج دهند.

(۳) کوتاهی در وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر - انحراف‌های اجتماعی در مراحل ابتدایی خود اصلاح شوند.

(۴) انجام ندادن تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های زیربنایی - انحراف‌های اجتماعی در مراحل ابتدایی خود اصلاح شوند.

۶۰- از دیدگاه مولی‌الموحدين، مقدمه ورود به عرصه تجارت و کار اقتصادی کدام است و ضرورت آن برای اجتناب از چیست؟

(۱) آشنایی با قوانین تجارت در فقه اسلامی - بی‌برکتی در مال

(۲) آشنایی با قواعد تجاری و حساب سود و زیان - بی‌برکتی در مال

(۳) آشنایی با قوانین تجارت در فقه اسلامی - کسب حرام

(۴) آشنایی با قواعد تجاری و حساب سود و زیان - کسب حرام

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Few men influenced the development of American English as much as Noah Webster ... (68)... . In 1807, Webster began his greatest work after he had dedicated 10 years to the study of English and its relationship to other languages. The American Dictionary of the English Language, ... (69) ... in 1828, became the recognized reference book for word usage in the United States for many years. His ... (70) ... was to show that American English was developing different meanings, pronunciations, and spellings from those of British English. Webster, ... (71) ... had introduced many simplified spelling forms, was the first author to gain copyright protection in the United States. Just a few years before his death, he successfully completed a second edition of his dictionary, which included 70,000 entries instead of the original 38,000. It sold more than 10 million copies throughout the U.S. and ... (72) ... him with a large income for the rest of his life.

68-	1) is doing	2) did	3) has done	4) does
69-	1) combined	2) generated	3) published	4) followed
70-	1) purpose	2) outlet	3) colony	4) benefit
71-	1) whose	2) who	3) which	4) whom
72-	1) measured	2) prevented	3) inspired	4) provided

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Passage 1

For many years, fossil fuels have been the main sources of energy on the Earth, but they are harmful to the environment. Thus, recently most countries have begun looking for clean energy resources. The search for alternative sources of energy has led in various directions. Many communities are burning garbage and other biological waste products to produce electricity. Converting waste products to gases or oil is also an efficient way to dispose of waste.

Experimental work is being done to derive synthetic fuels from coal and oil, but to date, that process has proven expensive. Other experiments are underway to harness power with giant windmills. Geothermal power, heat from the Earth, is also being tested.

Some experts expect utility companies to revive hydroelectric power derived from streams and rivers. Fifty years ago, hydroelectric power provided one third of the electricity used in the United States, but today it supplies only 4 percent. Attempts have already been made to increase this number to a minimum of 15 percent in the next five years. The oceans are another potential source of energy. Scientists are studying ways to convert the energy of ocean currents, tides, and waves to electricity. Experiments are also underway to make use of temperature differences in ocean water to produce energy.

- 73- Which one is the best title for the passage?
- 1) The Use of Water Products for Energy
  - 2) The Search for Alternative Sources of Energy
  - 3) Efficient Ways of Disposing of Waste
  - 4) Discoveries in Using Temperature to Generate Energy
- 74- The underlined word "it" in paragraph 3 refers to ... .
- 1) the United States
  - 2) 4 percent
  - 3) electricity
  - 4) hydroelectric power
- 75- The underlined word "potential" in paragraph 3 is closest in meaning to ... .
- 1) possible
  - 2) polluted
  - 3) particular
  - 4) essential
- 76- According to the passage, which of the following statements is NOT true?
- 1) In the past, about 33% of the electricity used in America came from hydroelectric power.
  - 2) Scientists are trying to replace fossil fuels with clean energy resources.
  - 3) Making use of coal and oil as sources of synthetic fuels is time consuming.
  - 4) Alternative energy will come from a variety of sources.

Passage 2

Noah Webster's goal in life was to promote the adoption of an American language. He wanted to free Americans from British English as they had freed themselves from the British crown. Therefore, in 1807, he began working on writing a dictionary called "An American Dictionary of the English Language". He spent ten years on studying the English language and seven more years on actually writing it. The dictionary was finally printed in 1828, but it was very big and printed in two volumes. It is known as a very useful dictionary and is still used by many English learners all around the world.

Webster objected to the way certain words had been borrowed from other languages but had not been respelled. The result, he claimed, was a confusing mixture of letters, many of which were not pronounced the way they looked, and the rest of which were not pronounced at all. Webster urged Americans to simplify their spelling. In his dictionary, Webster changed the spelling of some British English words to show that American English was a different language. For example, he used "honor and color" instead of "honour and colour", and "theater and center" for "theatre and centre". Although some of his spelling suggestions, including "hed" for "head" and "bred" instead of "bread" did not catch on, Webster's changes made American English look a language different from British English.

77- Which of the following is the best title for the passage?

- 1) The Difference between American and British English
- 2) Noah Webster and the Adoption of an American Language
- 3) Simplification of Pronunciation in American English
- 4) Webster and American Freedom from the British Crown

78- The underlined phrase "objected to" in paragraph 2 is closest in meaning to ... .

1) believed in	2) paid attention to
3) observed that	4) disagreed with

79- The underlined word "which" in paragraph 2 refers to ... .

1) way	2) mixture
3) letters	4) result

80- According to Webster, Americans ... .

- 1) should simplify the spelling of English words
- 2) should not borrow words from other languages
- 3) must be ruled from England
- 4) can spell some English words in two different ways

این دفترچه برای همه دانش آموزان است و پاسخ گویی به سؤالات آن،
الزامی است.

دفترچه مشتری

آزمون ۹ خرداد ماه ۹۹

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی	۷	۵	۳	۲	
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	
تاریخ	۷	۵	۴	۲	
جغرافیا	۷	۵	۴	۲	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	
فلسفه	۷	۴	۳	۲	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخ‌گویی: ۹۰ دقیقه

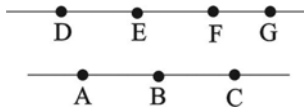
عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد و شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اجباری	۲۰	۹۱	۱۱۰	۲۰
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	اجباری	۲۰	۱۱۱	۱۳۰	۲۰
۴	تاریخ (۳)	اجباری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۵	جغرافیا (۳)	اجباری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۶	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۷	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

آمار و احتمال، الگوهای خطی، الگوهای غیرخطی (دنباله هندسی) صفحه‌های (۳ تا ۸۵)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است. وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- با نقاط شکل روبه‌رو چند مثلث می‌توان ساخت؟

- (۱) ۱۸
(۲) ۳۰
(۳) ۳۲
(۴) ۲۴

۸۲- از بین اعداد دو رقمی زوج، عددی به تصادف انتخاب کرده‌ایم. احتمال آن که عدد انتخاب شده مضرب ۶ باشد اما مضرب ۴ یا ۵ نباشد، چه قدر است؟

- (۱) $\frac{7}{45}$ (۲) $\frac{1}{5}$ (۳) $\frac{1}{9}$ (۴) $\frac{12}{45}$

۸۳- دو تاس متمایز را هم‌زمان با هم پرتاب می‌کنیم. با کدام احتمال اختلاف اعداد رو شده کوچک‌تر از ۳ خواهد شد؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{6}$

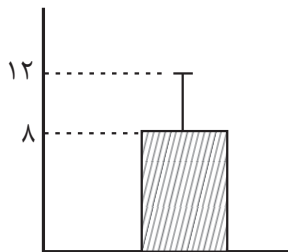
۸۴- به کمک جمله سوم دنباله $a_{n+1} = \frac{1}{4}(a_n + \frac{m}{a_n})$ و $a_1 = m$ که برای محاسبه جذر m نوشته شده، مقدار $\sqrt{5}$ تقریباً کدام است؟

- (۱) $2/12$ (۲) $2/33$ (۳) $2/45$ (۴) $2/37$

۸۵- در دنباله $a_{n+1} = a_n + 2n$ و $a_1 = 1$ ، جمله چندم دنباله برابر ۳۱ است؟

- (۱) چهارم (۲) پنجم (۳) ششم (۴) هفتم

۸۶- با توجه به نمودار زیر نسبت میانگین به واریانس کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) ۲
(۳) $\frac{1}{4}$
(۴) ۴

۸۷- بین دو عدد ۳- و ۹۶ چهار عدد چنان درج کرده‌ایم که همه اعداد تشکیل دنباله هندسی بدهند. مجموع چهار عدد درج شده کدام است؟

- (۱) ۲۴ (۲) ۱۲ (۳) -۳۰ (۴) -۴۸

۸۸- مجموع ۱۰ جمله اول یک دنباله حسابی برابر ۱۱۰ و هر جمله (به جز جمله اول) از جمله قبل خود ۳ واحد بیشتر است. جمله اول دنباله کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) $-3/5$ (۴) $-2/5$

۸۹- یک دستگاه حفر گودال، قرار است در یک منطقه خاص، تعدادی گودال حفر کند که عمق هر گودال نسبت به گودال قبلی، ۱۰ متر کمتر باشد. اگر عمق اولین و آخرین گودال به ترتیب ۵۰۰ و ۷۰ متر باشد، مجموع عمق تمام گودال‌ها چند متر است؟

- (۱) ۱۲۵۴۰ (۲) ۱۲۴۵۰ (۳) ۱۳۴۵۰ (۴) ۱۳۵۴۰

۹۰- در یک دنباله هندسی، مجموع جملات اول و پنجم برابر ۸۲ و مجموع جملات دوم و ششم برابر ۲۴۶ است. نسبت جمله چهارم به جمله دوم کدام است؟ ($a_1 \neq 0$)

- (۱) ۹ (۲) -۹ (۳) ۸۱ (۴) -۸۱

فصل اول تا سوم
صفحه‌های ۱۰ تا ۹۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

۹۱- کدام موارد از دلایل گرایش بیشتر نویسندگان عصر بیداری به نوشتن رمان‌های تاریخی است؟

الف) نویسندگان نگارش رمان امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.

ب) میان نویسندگان این دوره روحیه کاوشگرانه در شناخت هویت گذشته حاکم بود.

ج) با زبانی ساده و عوام فهم و لحنی انتقاد آمیز به اوضاع اجتماعی سعی در آگاهی‌بخشی داشتند.

د) به دلیل فضای جامعه، نگارش رمان‌های اجتماعی و سیاسی برای نویسندگان دردسرساز بود.

۱) الف - ب   ۲) ب - ج   ۳) ج - الف   ۴) د - ب

۹۲- شاعران کدام گزینه الفاظ، بن مایه‌ها و تصاویر شعری را از حال و هوای انقلاب و موضوعات و مفاهیم رایج در آن دریافت کردند و منادی

اندیشه‌های انقلاب شدند؟

۱) حسین منزوی - هوشنگ ابتهاج

۲) قیصر امین‌پور - حمید سبزواری

۳) علیرضا قزوه - سلمان هراتی

۴) سید حسن حسینی - نصرالله مردانی

۹۳- در همه ابیات به‌استثنای ... ویژگی سبکی زیر مشهود است.

«بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی از جمله واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد.»

۱) رسول دید که جمعی گسسته افسارند / به چاره خواست کشان ربقه در رقاب کند

۲) کاش کابینه زلفت شود از شانه پریش / کو پریشانی ما جمله مهپتا دارد

۳) گفت بایکوت عمومی را بردار ز خم / در خمخانه کن آزاد به روی مردم

۴) این چه صلحی است که در داخله کشور دل / خیل قزاق اشارت تو مأوا دارند

۹۴- کدام بیت در وزن «فعلاتن مفاعلهن فعلن» سروده شده است؟

۱) سوختم گرچه نمی‌یارم گفت / که من از عشق فلان می‌سوزم

۲) شیوه چشمت فریب جنگ داشت / ما غلط کردیم و صلح انگاشتیم

۳) قسمت من ز کارخانه عشق / داغ و دردی که از حد افزون است

۴) خوش آن که از دو جهان گوشه غمی دارد / همیشه سر به گریبان ماتمی دارد

۹۵- وزن واژه کدام بیت در برابر آن نادرست است؟

۱) اگر تو برشکنی دوستان سلام کنند / که جور قاعده باشد که بر غلام کنند (مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلن)

۲) توبه کند مردم از گناه به شعبان / در رمضان نیز چشم‌های تو مست است (مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن)

۳) گر بانگ برآید که سری در قدمی رفت / بسیار مگویند که بسیار نباشد (مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعی)

۴) هر صبحدم نسیم گل از بوستان توست / الحان بلبل از نفس دوستان توست (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلهن)

۹۶- در کدام بیت یک بار حذف همزه و یک بار از تغییر کمیت مصوت‌ها استفاده شده است؟

۱) نیک باشی و بدت بیند خلق / به که بد باشی و نیکت بینند

۲) چون به رخ خویش نظر کم گشاد / عیب بر آینه نه، بر خود نهاد

۳) اگر سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

۴) تا بام عاشقان را سرسبز و تازه کردی / حسنت خراب کرده بام و سرای توبه

۹۷- در مصراع نخست کدام بیت، ۳ مصوت، تغییر کمیت داده‌اند؟

- (۱) ملک یا چشمه نوری پری یا لعبت حوری / که بر گلبن گل سوری چنین زیبا نمی‌باشد
- (۲) جهانی در بی‌ات مفتون به جای آب گریان، خون / عجب می‌دارم از هامون که چون دریا نمی‌باشد
- (۳) همه شب می‌بزم سودا به بوی وعده فردا / شب سودای سعدی را مگر فردا نمی‌باشد؟
- (۴) پری‌رویی و مه‌پیکر، سمن‌بویی و سیمین‌بر / عجب کز حسن رویت در جهان غوغا نمی‌باشد

۹۸- کدام بیت فاقد اختیار «بدال» است؟

- (۱) گرم به شحنگی عاشقان فرود آری / خراج روی تو بر آفتاب و ماه نهم
- (۲) منادیان قدح را به جان زخم لبیک / چو من حریفی لبیک‌گوی باده بیار
- (۳) ز سوز سینه ما هیچ کس نشد آگاه / ازین خرابه برون دود این کباب نرفت
- (۴) هلال عید بود بر سپهر پا به رکاب / به جام ساقی گل چهره می‌شتاب بریز

۹۹- در بیت زیر، شاعر از کدام «اختیارات شاعری» بهره برده است؟

«گویی بطّ سفید جامه به صابون زده است / کبک دری ساق پای در قدح خون زده است»

- (۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب
- (۲) بلند بودن هجای پایان مصراع، قلب
- (۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، ابدال
- (۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، حذف همزه

۱۰۰- در همه ابیات به‌جز بیت گزینۀ ... آرایۀ تلمیح به‌کار رفته است.

- (۱) عاشق از بار لباس عاریت آسوده است/ بید مجنون را کلاه و جامه از موی خود است
- (۲) پیوسته دهد باده و ساقی نتوان خواند/ همواره تراشد بت و آزر نتوان گفت
- (۳) به پای خویش آخر تیشه خواهی زد به ناکامی/ اگر در زور بازوی هنر چون کوهکن باشی
- (۴) بازی جنت مخور، کز بهر عبرت بس بود/ آنچه آدم دید از آن گندم‌نمای جوفروش

۱۰۱- در کدام‌یک از ابیات زیر، «ایهام»، به‌کار رفته است؟

- (۱) در مشک و عود و عنبر و امثال طیبات / خوش‌تر ز بوی دوست دگر هیچ طیب نیست
- (۲) مدام از پـریشانی روزگار / دلش پـر ز حسرت، تنش سوگوار
- (۳) از آن زمان که بر این آستان نهادم روی / فراز مسند خورشید تکیه‌گاه من است
- (۴) آواز چنگ مطرب خوشگوی گو مباش / ما را حدیث همدم خوشخوی خوش‌تر است

۱۰۲- کدام بیت دارای «ایهام تناسب» است؟

- (۱) بنیاد وجودم ز تو ای دوست خراب است / وین کار خرابی همه از حب شراب است
- (۲) جانم به عذاب است ز مخموری دوشین / ساقی قدحی ده که در آن عین ثواب است
- (۳) ای پیر اگر عهد تو در عشق شکستیم / مشکن دل احباب که این عین شباب است
- (۴) ای خفته بی‌درد نبینی که همه شب / ماییم نظرباز و تو را دیده به خواب است

۱۰۳- آرایه‌های بیت «چون تو در بستان برافکندی نقاب / لاله را دل بر گل و نسربین بسوخت» در کدام گزینه به‌درستی ذکر شده است؟

- (۱) مراعات نظیر - ایهام - اغراق
- (۲) ایهام تناسب - تشبیه - استعاره
- (۳) جناس - لف و نشر - تشبیه
- (۴) استعاره - جناس - کنایه

۱۰۴- آرایه‌های مقابل کدام بیت، «کاملأ» درست هستند؟

- (۱) از لعل و چشمت آخر دیدی که شد فروغی / ممنون به یک تبسم، قانع به یک نظاره (لف و نشر، استعاره)
- (۲) ای تاب داده گیسو حالی است بر دل من / از تاب بی‌حسابت وز پیچ بی‌شماره (مراعات‌نظیر، ایهام)
- (۳) ای شهسوار چالاک احوال ما چه دانی / کز حالت پیاده غافل بود سواره (تشبیه، تضاد)
- (۴) با این سپاه مژگان از خانه گر درآیی / تسخیر می‌توان کرد شهری به یک اشاره (اغراق، جناس)

۱۰۵- به ترتیب آرایه‌های «ایهام تناسب، تلمیح، لف و نشر و اغراق» در کدام ابیات دیده می‌شود؟

الف) صد تیشه ببايد زدند بر دل هر سنگ / تا سایه شیرین به سر کوه کن افتد

ب) برخیزد و جان در قدمت بازفشانند / گر چشم تو بر کشته خونین کفن افتد

ج) صاحب نظری را که به چشم تو فتد چشم / حاشا که به دنبال غزال ختن افتد

د) بگذار که ببندد قد و روی تو فروغی / تا از نظرش جلوه سرو و سمن افتد

۴) ج - ب - د - الف

۳) ج - الف - د - ب

۲) ب - الف - د - ج

۱) د - الف - ج - ب

۱۰۶- در بیت کدام گزینه، آرایه «تناقض» دیده می‌شود؟

۱) خوشا نماز و نیاز کسی که از سر درد / به آب دیده و خون جگر طهارت کرد

۲) اگر صد بار برخیزد همان بر خاک بنشیند / به بال دیگران هرکس بود چون تیر پروازش

۳) غمگین مکن اگر نکنی شاد خاطری / گر مرهم دلی نشوی نیشتر مباحث

۴) تا پریشان است دل، در شهر بند کثرتی / خویش را هرگاه سازی جمع وحدت می‌شود

۱۰۷- آرایه لف و نشر در همه گزینه‌ها موجود است، به جز ...

۱) عمریست پادشاه کز می‌تهی است جامم / اینک ز بنده دعوی وز محتسب، گواهی

۲) می و رود آورد با بوی و رنگ / نشستند با جام زرین به چنگ

۳) هر سحر یاد کز آن زلف و بناگوش کنیم / روز خود با شب غم دست در آغوش کنیم

۴) دم و چشم مخالف از تف و نم / باد ایلول (ماه رومی معادل مرداد) و ابر نسیان باد

۱۰۸- در کدام گزینه معنی تمام واژه‌ها درست است؟

۱) واقف: آگاه، (دلق: دستار)، (ارغنون: نوعی ساز)

۲) نفعه: بوی خوش، (نخوت: حرص)، (خلیدن: فرو رفتن)

۳) چارق: نوعی روسری، (هله: آگاه باش)، (خیزران: نوعی از چوب)

۴) فرّ: شکوه، (شعوده‌گر: شعبده‌باز)، (ترکش: تیردان)

۱۰۹- با توجه به دیدگاه فکری، مضمون کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

۱) من که به کوی خرمی داشتمی وطن کنون / وادی بی‌کران غم شد وطنم دریغ من

۲) افتاده به زحمت وطن از کید اجانب / این گوهر پرشعشعه در کام نهنگ است

۳) به که در فکر وطن باشیم و فکر کار او / پیش از آن کز دست‌ها بیرون رود کار وطن

۴) مهر میهن، پرتو مردانگی، عزمی قوی / این سه تا تنها دواي درد این کشور بود

۱۱۰- در همه ابیات به جز بیت گزینه ... یکی از محوری‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری ذکر شده است.

۱) آزادی و خرمی، از سرو بیاموز / کآزاده و خرم به بهار و به خزان است

۲) کشت آزادی سیراب ز خون باید لیک / این تمنّا کسی از ملت بی‌خون نکند

۳) گاه آن است که بر مام وطن مهر کنید / در گه کینه‌کشی، کار منوچهر کنید

۴) هر سر که به احترام قانون خم شد / در مسلک ارباب قلم محترم است

تاریخ برگزاری آزمون‌های جامع (شبه‌ساز کنکور)

۲۰ تیر

۳ مرداد

۱۷ مرداد

۲۴ مرداد

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام عليّ (ع)، الوجه النافع و الوجه المضر، ثلاث قصص قصيرة، نظام الطبيعة
درس‌های (۴۳)
صفحه‌های (۷۰۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنِ الْأَصْحٰ و الْأَقْبٰ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجِمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۱۱۱ . ۱۱۹)

۱۱۱- «لَيْتِنَا نَفْتَخِرْ بَعْلَمَنَا وَ عَمَلْنَا لَا بِأَنْسَابِنَا لِأَنَّنا قَدْ خُلِقْنَا مِنَ الطَّيْنَةِ جَمِيعًا!»:

- (۱) کاش به علممان و عملمان افتخار می‌کردیم نه به اصلمان، چون همه ما از تکه‌ای گل خلق شده‌ایم!
- (۲) ای کاش ما به دانش و عملمان مفتخر باشیم نه به نسب‌هایمان، چون ما را تماماً از گل خلق کرده‌اند!
- (۳) کاش به علم و عمل خویش افتخار کنیم نه به اصل و نسب‌هایمان، زیرا ما همگی از گل آفریده شده‌ایم!
- (۴) ای کاش به علم و عمل خود افتخار کرده بودیم نه به اصل و نسب‌هایمان، زیرا ما را همگی از گل آفریدند!

۱۱۲- «إِعْلَمْ مَا لَا تَعْلَمُهُ وَ عِلْمٌ مَا تَعْلَمُهُ وَ اعْلَمْ أَنَّ الْعَالِمِ وَ الْمَعْلَمِ مُحْرَقًا الْجِهَالَةَ!»:

- (۱) بدان آن‌چه را نمی‌دانی و یاد ده آن‌چه را می‌دانی و بدان که دانا و یاددهنده، سوزندگان نادانی هستند!
- (۲) دانش بیاموز و به دیگران یاد ده و می‌دانم که یادگیرنده و یاددهنده، نادانی را از بین می‌برند!
- (۳) آن‌چه ندانستی بیاموز و آن‌چه آموختی یاد دادی و می‌دانی که دانا و یاددهنده، نادانی را آتش می‌زنند!
- (۴) می‌دانم آن‌چه را نمی‌دانی و می‌آموزی آن‌چه را می‌دانم و بدان که دانا و یادگیرنده، نادانان را می‌سوزانند!

۱۱۳- «قَدْ يُخْتَرَعُ شَيْءٌ يُسَبِّبُ التَّخْرِيْبَ وَ الْقَتْلَ وَ إِنْ كَانَ غَرَضُ الْمُخْتَرَعِ مِنْ اخْتِرَاعِهِ مُسَاعَدَةُ الْآخِرِينَ!»:

- (۱) چیزی اختراع شده است که موجب تخریب و قتل می‌شود اگرچه منظور مخترع از اختراعش، یاری دیگران بود!
- (۲) شاید چیزی اختراع کنند که سبب ویرانی و قتل گردد هر چند که مخترع آن اختراع، هدفش یاری رساندن به دیگران باشد!
- (۳) چیزی اختراع کرده است که سبب ویرانی و کشتار می‌شود هر چند که قصد مخترع از اختراعش، کمک به مردم بوده است!
- (۴) گاهی چیزی اختراع می‌شود که منجر به تخریب و کشتار می‌گردد اگرچه هدف مخترع از اختراع خود، کمک به دیگران باشد!

۱۱۴- «لَا تُنَادِي فِي هَذَا اللَّيْلِ الْمَوْحِشِ إِلَّا الْأُمَّ الْهَانُونَ!»:

- (۱) فقط مادر مهربان در این شب ترسناک صدا زده می‌شود!
- (۲) در این شب وحشتناک، صدا فقط به مادری مهربان می‌رسد!
- (۳) در این شب تاریک و ترسناک تنها مادری مهربان را صدا می‌زند!
- (۴) به غیر از مادر مهربان، کسی در شب ترسناک ندایی بر نمی‌آورد!

۱۱۵- «النَّاسُ يَعْرِفُونَ مَنْ يَعْمَلُ لَهُمْ مَخْلَصًا وَ لَا يَعِدُهُمْ إِلَّا أُمُورًا تُؤْفَى!»:

- (۱) مردم می‌دانند که چه کسی برایشان بی‌ریا کار می‌کند و به آنان فقط وعده کارهایی را می‌دهد که اجرا می‌کند!
- (۲) مردم می‌فهمند که چه کسانی با نیت پاک به آنان خدمت می‌کنند و کارهایی را وعده می‌دهند که قطعاً انجام خواهند شد!
- (۳) مردم کسی را که با اخلاص برایشان کار می‌کند و فقط کارهایی را که ادا می‌شوند به آن‌ها وعده می‌دهد، می‌شناسند!
- (۴) همانا مردم کسی را که برایشان مخلصانه کار می‌کند و به آنان قولی نمی‌دهد جز اموری را که واقعاً انجام می‌دهد، می‌شناسند!

۱۱۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) تَنَامُ جَدَّتِي هَذِهِ اللَّيَالِي نَوْمًا عَمِيقًا! : مادر بزرگ من، این شبها حتماً به خواب عمیقی فرو می‌رود!
- (۲) لِمَ يَتَعَدَى الْإِنْسَانُ عَلَى نِظَامِ الطَّبِيعَةِ ظَالِمًا! : چرا انسان ستمگرانه بر نظام طبیعت دست‌درازی می‌کند!
- (۳) قَالَ الْمُزَارِعُ مُبْتَسِمًا: تَخَلَّصْتُ مِنَ الْبُومَاتِ فِي مَزْرَعَتِي! : کشاورز با لبخند گفت: از جغدها در مزرعه‌ام خلاص می‌شوم!
- (۴) هَذِهِ الْمَرْأَةُ تُرَبِّي الطَّيْرَ وَ الْفَرَاخَ تَرْبِيَةَ الْأُمِّ الْحَنُونِ! : این زن همچون مادر با مهربانی پرندگان و جوجه‌ها را پرورش می‌دهد!

۱۱۷- عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (۱) يَفْعَلُ الْمَرْءُ عَمَلًا خَيْرًا وَ يَأْمَلُ نَتِيجَتَهُ بِسُرْعَةٍ: انسان کار خیری انجام می‌دهد و به سرعت به نتیجه‌اش امید دارد،
- (۲) لِأَنَّ الْإِنْسَانَ قَدْ خُلِقَ عَجُولًا: چرا که انسان عجل آفریده شده است،
- (۳) وَ لَكِنَّ الْأَشْجَارَ الَّتِي يَغْرِسُهَا الْمُزَارِعُونَ: ولی درختانی که در مزرعه‌ها آن‌ها را می‌کارند،
- (۴) لَا تُثْمِرُ عَادَةً إِلَّا بَعْدَ سَنَوَاتٍ كَثِيرَةٍ! : معمولاً فقط پس از سال‌های بسیاری میوه می‌دهند!

۱۱۸- «مَعْلَمَانِ مِنْ دَانِسِ أَمُوزَانِشَانِ تَوَقَّعَ دَارِنْدَ كِهْ فَفَطْ زِيَادَ تَلَاشِ كِنِنْدَ تَا دَرِ دَرُوسِشَانِ مَوْفِقْ شُونْدَا»:

- (۱) الْمُدْرَسُونَ لَا يَتَوَقَّعُونَ مِنْ تَلَامِيذِهِمْ إِلَّا أَنْ يَجْتَهِدُوا كَثِيرًا حَتَّى يَنْجَحُوا فِي دَرُوسِهِمْ!
- (۲) الْمُدْرَسَاتُ يَتَوَقَّعْنَ مِنْ تَلْمِيذَاتِهِنَّ إِلَّا أَنْ يَحَاوِلْنَ كَثِيرًا حَتَّى يَنْجَحْنَ فِي دَرُوسِهِنَّ!
- (۳) الْمُدْرَسَانِ لَا يَتَوَقَّعَانِ مِنَ التَّلَامِيذِ إِلَّا أَنْ يَجْتَهِدُوا الْكَثِيرَ حَتَّى يَنْجَحَهُمْ فِي الدَّرُوسِ!
- (۴) الْمُدْرَسَتَانِ لَا يَتَوَقَّعَانِ مِنْ تَلْمِيذَاتِهِمَا الْإِجْتِهَادَ الْكَثِيرَ إِلَّا أَنْ يَنْجَحْنَ فِي دَرُوسِهِنَّ!

۱۱۹- «وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا...» عَيْنِ الْإِنْسَابِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) تَوَاضَعُ كُنْ أَيْ دُوسْتْ بَا خِصْمِ تَنْدُ/ كِهْ نَرْمِي كَنْدْ تَبِيغْ بَرَنْدِهْ كَنْدَا!
- (۲) يَا رَجُلُ! تَوَاضَعْ فِي شَرْفِكَ أَفْضَلَ مِنْ شَرْفِكَ!
- (۳) هَر كِهْ بَالَا تَرَسْتْ مَنَزَلْ / اَوْ / بِهْ تَوَاضَعْ رَغُوبْ تَرِ دَلْ اَوْ!
- (۴) الْمُؤْمِنُ يُعَامَلُ الضَّعِيفَ بِالتَّوَاضُعِ وَ الْقَوِيَّ بِالْعُجْبِ!

■ عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۱۲۰ - ۱۲۲)

۱۲۰- «إِنْفَجَرَ الْمُخْتَبِرُ وَ انْهَدَمَ عَلَى رَأْسِ أَخِي الْأَصْغَرِ!»:

- (۱) إِنْفَجَرَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي - مجهول (= مبني للمجهول) / فعلٌ و نائب فاعله: الْمُخْتَبِرُ
- (۲) الْمُخْتَبِرُ: اسم - مفرد مذكّر - مشتقّ أو مأخوذ من مصدر «إِخْتَبَارٌ» - معرب / نائب فاعل و مرفوع
- (۳) انْهَدَمَ: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلاثي من باب إنفعال - لازم / فعلٌ و فاعل؛ الجملة فعلية
- (۴) الْأَصْغَرُ: اسم - مفرد مذكّر - اسم تفضيل (فعله الماضي: صَغُرَ) / مضافاً إليه و مجرور

١٢١- ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ...﴾:

- (١) النَّاسُ: اسم - معرب - معرّف بأل / فاعل لِفعل «كَانَ» و مرفوع
- (٢) اللَّهُ: لفظ الجلالة - مفرد مذكّر - معرفة (عَلِمَ) - مبني / فاعل لِ «بَعَثَ» و مرفوع
- (٣) النَّبِيِّينَ: اسم - جمع سالم للمذكّر - معرب / مفعول (= مفعول به) و منصوب بالياء
- (٤) مُبَشِّرِينَ: جمع سالم للمذكّر - اسم فاعل (من مصدر مزيد ثلاثي) / صفة و منصوب بالتبعية للموصوف

١٢٢- «الْأُخْتُ بَيَّنَّتْ أَخْلَاقَ النَّبِيِّ لِقَوْمِهَا وَ دَافَعَتْ عَنِ أُخِيهَا فَأَسْلَمُوا!»:

- (١) الْأُخْتُ: اسم - مفرد مؤنث - معرّف بأل - معرب / فاعل و مرفوع
- (٢) دَافَعَتْ: فعل ماضٍ - للغائبة - مزيد ثلاثي (من مصدر: مُدَافَعَةٌ) / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
- (٣) أَسْلَمُوا: فعل أمر - للمخاطبين - مزيد ثلاثي (حروفه الأصلية أو مادته: س ل م) - لازم / الجملة فعلية
- (٤) بَيَّنَّتْ: فعل ماضٍ - للغائبة - مزيد ثلاثي (مصدره على وزن: تَفَعَّلَ) - متعدّد / فعلٌ و فاعل؛ الجملة فعلية

١٢٣- عَيِّنِ الْخَطَأَ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) نَحْنُ نَسْتَقِيدُ مِنَ الْمَوَادِّ الْكِيمِيَاوِيَّةِ لِتَقْوِيَةِ التُّرَابِ الضَّعِيفِ!
- (٢) أَمْ تَعْلَمُ أَنَّ الْبَخِيلَ يُحَاسِبُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسِبَةَ الْأَغْنِيَاءِ؟!
- (٣) هَلْ يُمَكِّنُ أَنْ يَتَّظَاهَرَ الطَّائِرُ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ؟!
- (٤) ثَمَانِيَّةٌ وَ سِتُونَ زَائِدٌ اثْنَيْنِ يُسَاوِي سَبْعِينَ!

■ عَيِّنِ الْمُنَاسِبَ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (١٢٤ - ١٣٠)

١٢٤- عَيِّنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُتَضَادُّ:

- (١) إِنَّ تَحْتَ الْأَرْضِ وَ فَوْقَ السَّمَاءِ عَوَالِمٌ عَجِيبَةٌ!
- (٢) السُّكُوتُ أَنْفَعُ مِنَ الْكَلَامِ إِذَا كَانَ فِي وَقْتِهِ!
- (٣) فِي الْمُدُنِ أَسْوَاقٌ لِلْبَيْعِ وَ الشِّرَاءِ بِاسْمِ أَيَّامِ الْأَسْبُوعِ!
- (٤) هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ الْأَدَبَ إِذَا كَثُرَ غَلَا!

١٢٥- عَيِّنِ مَا يَدُلُّ عَلَى «الْتَمَنِّي»:

- (١) كَأَنَّ هَؤُلَاءِ مُؤْمِنُونَ قَدْ وَقَّفَهُمُ اللَّهُ لِمَوَاصِلَةِ الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ!
- (٢) سَلَّمْتُ عَلَى أَبِي وَلَكِنَّهُ مَا سَمِعَ صَوْتِي مِنَ الْبَعِيدِ!
- (٣) لَعَلَّ وَعَاءَ الْعَقْلِ يَمَلَأُ بِالْأَفْكَارِ النَّافِعَةِ وَ الْحَسَنَةِ!
- (٤) قَدْ آلَمَنِي الْهَجْرَ فَلَيْتَهُ يَعُودُ إِلَيَّ بِلَادِنَا!

۱۲۶- عین حرف «الواو» یختلفُ:

- ۱) إنَّ العامل يعمل مجداً و هو يشعر بألم في رجله!
- ۲) علينا ألا نترك أصدقائنا و هم محتاجون إلينا!
- ۳) الإنسان المتقائل له منظر جميل و لا يرى الأهداف بعيدة!
- ۴) من الناس من يجالس الجهال و هم لا ينفعوته بل يضرّونه!

۱۲۷- عین المستثنى منه مفرداً:

- ۱) ما جاء طلبية الصفّ إلا وحيداً!
- ۲) ما سمعت خبراً من التلفاز إلا الأخبار الإقتصادية!
- ۳) يا تلميذی! لا تعلقوا هناك أشياء إلا مظاهراتكم!
- ۴) ما كان الضیوف من أصدقائي إلا واحداً منهم!

۱۲۸- عین ما ليس فيه المستثنى منه:

- ۱) لا سبب لنجاحك في المستقبل إلا الإجتهد!
- ۲) ننجح في نهاية السنة إلا من لم تكن لديه مثابرة في الدروس!
- ۳) لم يُعطِ المدير الجائزة إلا من سعى و نجح!
- ۴) إن يكن عندك عمل إلا طاعة لله فقد كنت في خسران عظيم!

۱۲۹- «إنَّ المؤمن المخلص يرجع إلى ربّه الكريم ....!»؛ عین الخطأ للفراغ لبيان نوع الفعل:

۱) رجوع التائب	۲) راجعاً سريعاً
۳) رجوع طفل	۴) رجوعاً أسرع

۱۳۰- عین العبارة التي ليس فيها المفعول المطلق:

- ۱) إصبروا على كلّ ما يمرّ بكم في الحياة صبراً جميلاً!
- ۲) تمتاز الثقافة الإسلامية عن الثقافات الأخرى إمتيازاً!
- ۳) تحققت أهداف الإنسان الساعي تحقّقاً عندما بدأ بالعمل!
- ۴) عندما تدعو المؤمنات ربّهنّ يعلمنّ أنّ الله يستجيب دعاءهنّ!

آزمون های فوق العاده: برای دریافت برنامه به صفحه مقطع دوازدهم انسانی در سایت کانون مراجعه کنید.

آزمون های دو قلو: در آزمون های ۲۳ خرداد و ۶ تیر درس های دهم، یازدهم و دوازدهم جمع بندی می شوند.

درس‌های (۹۳)
صفحه‌های (۱۳۴)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۳۱- چه کسی تاریخ‌نویسی را به شیوه علمی نقد کرد؟

- (۱) میرزا فتحعلی خان آخوندزاده
(۲) میرزا محمدجعفر خورموجی
(۳) خاوری شیرازی
(۴) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه

۱۳۲- در دوره قاجار، تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی در کدام شهرهای ایران کارگاه‌های فرش دایر کرده بودند؟

- (۱) اصفهان و کرمان
(۲) تبریز و کاشان
(۳) همدان و اصفهان
(۴) تبریز و اراک

۱۳۳- به ترتیب، مؤسس حوزه فلسفی تهران در دوره قاجار ... شناخته می‌شود و نگارش آثار فلسفی به زبان فارسی در دوره ... به تدریج از رونق افتاده بود.

- (۱) ملاعبدالله زنوزی - زندیه
(۲) ملاعلی نوری - صفویه
(۳) ملاعبدالله زنوزی - صفویه
(۴) ملاعلی نوری - زندیه

۱۳۴- علل و عوامل انقلاب مشروطه در ایران، عمدتاً تحت تأثیر چه عواملی شکل گرفت؟

- (۱) اوضاع و شرایط اقتصادی نابسامان مردم ایران
(۲) نفوذ تمدن غرب در جامعه ایران
(۳) آموزه‌های عدالت‌خواهانه دین اسلام
(۴) شکست‌های سیاسی حکومت قاجار در بُعد خارجی

۱۳۵- نخستین پیشنهاد رضاشاه برای رسیدن به سلطنت چه بود و این پیشنهاد با مخالفت چه کسی روبه‌رو شد؟

- (۱) تغییر حکومت سلطنتی به نظام جمهوری - آیت‌الله مدرس
(۲) تعیین تکلیف حکومت قاجار با برگزاری همه‌پرسی - آیت‌الله مدرس
(۳) تغییر حکومت سلطنتی به نظام جمهوری - آیت‌الله کاشانی
(۴) تعیین تکلیف حکومت قاجار با برگزاری همه‌پرسی - آیت‌الله کاشانی

۱۳۶- کدام گزینه، از موارد ظهور حکومت‌های دیکتاتوری تک‌حزبی و نظامی پس از پایان جنگ جهانی اول نیست؟

- (۱) ظهور استالین در شوروی
(۲) اعمال قدرت فاشیست‌ها در ایتالیا
(۳) تقویت و توسعه‌طلبی نظامی ژاپن
(۴) به قدرت رسیدن کمونیست‌ها در چین

۱۳۷- اساس برنامه صنعتی استالین بر چه هدفی استوار بود؟

- (۱) اشتراکی کردن مزارع کشاورزی
(۲) تولید کالاهای سرمایه‌ای و سلاح
(۳) رفع رکود اقتصادی عظیم شوروی
(۴) پرداخت غرامت‌های جنگ جهانی اول

۱۳۸- کدام گزینه از دلایل روبه‌رو شدن آلمان با شرایط اقتصادی وخیم در نخستین سال‌های پس از جنگ جهانی اول نمی‌باشد؟

- (۱) خرابی‌های حاصل از جنگ جهانی
(۲) ناتوانی در پرداخت وام‌های دریافتی از آمریکا
(۳) از دست دادن مستعمرات در جریان جنگ
(۴) محکومیت به پرداخت غرامت‌های سنگین

۱۳۹- دولت دکتر مصدق به چه علت رابطه سیاسی خود را با انگلستان قطع کرد؟

- (۱) تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس
(۲) خودداری انگلستان از بازپس دادن مراکز و تأسیسات نفتی جنوب
(۳) خودداری انگلستان از پرداخت بدهی‌های شرکت نفت و خسارت‌های ناشی از تأخیر آن
(۴) تهدید نظامی ایران با فرستادن کشتی‌های جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران

۱۴۰- قرارداد نفتی که در زمان رضاشاه و پس از لغو قرارداد داری با انگلستان منعقد شد، دارای چه مفادی بود؟

- (۱) سهم ایران نسبت به قرارداد قبلی کاهش یافت و منطقه جغرافیایی قرارداد به میدان‌های نفتی جنوب کشور محدود گردید.
(۲) منطقه جغرافیایی قرارداد به میدان‌های نفتی جنوب کشور محدود گردید و ۳۰ سال به مدت قرارداد افزوده شد.
(۳) امتیاز بهره‌برداری از منابع نفت جنوب به انگلستان واگذار شد و یک قرارداد الحاقی برای تأمین منافع ایران تدوین و امضا شد.
(۴) دولت انگلستان ۵۱ درصد سهام شرکت نفت پاریس و انگلیس را خریداری کرد و متعهد شد ۱۶ درصد سود خالص سالانه را به دولت ایران پرداخت کند.

درس‌های (۵ تا ۷)
(۵ ابتدای زمین لغزش)
صفحه‌های (۵ تا ۹۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۴۱- کدام گزینه اطلاعات درستی از متروپل‌ها به دست نمی‌دهد؟

- (۱) بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهر یک ناحیه، استان یا کشور است.
- (۲) در ایران شهرهایی چون تهران، مشهد، اصفهان و کرج از این دسته‌اند.
- (۳) درباره حداقل جمعیت مادرشهر، توافقی وجود ندارد.
- (۴) این شهر همواره پایتخت و شهر اصلی یک ناحیه است.

۱۴۲- در سده نوزدهم به دنبال کدام اتفاق، مهاجرت از روستاها به شهرها در کشورهای توسعه یافته و صنعتی رخ داد؟

- (۱) افزایش جمعیت
- (۲) گسترش شهرنشینی
- (۳) توسعه صنایع کارخانه‌ای
- (۴) ورود کشورها به عصر نوسازی

۱۴۳- اثر اصلاحات ارضی سال ۱۳۴۱ بر تغییرات جمعیت ایران چه بود؟

- (۱) شدت گرفتن مهاجرت روستائیان به شهرها
- (۲) گندشدن روند مهاجرت روستائیان به شهرها
- (۳) کمک به تثبیت کامل جمعیت روستایی در نواحی روستایی
- (۴) گرایش جمعیت شهری به نواحی روستایی

۱۴۴- اگر مجموع مزارع یک روستا ۳۰ هزار مترمربع و جمعیت آن روستا ۱۵۰۰ نفر باشد، سرانه کاربری مزارع روستا چند مترمربع است؟

- (۱) ۲۰۰
- (۲) ۲۰
- (۳) ۲۰۰۰
- (۴) ۲۰۰۰۰

۱۴۵- در نظر گرفتن جنبه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، محیطی و دفاعی یک کشور در آمایش سرزمین به کدام ویژگی این

برنامه مربوط می‌شود؟

- (۱) توجه به همه ابعاد توسعه
- (۲) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق کشور
- (۳) توجه به عدالت در توسعه
- (۴) توجه به آمایش دفاعی

۱۴۶- کدام گزینه مربوط به وضعیت فعلی حمل‌ونقل ریلی در ایران است؟

- (۱) مسیر جلفا به تبریز تنها خط پرسرعت کشور است و مسیر راه‌آهن تهران به مشهد تنها خط برقی کشور است.
- (۲) مسیر جلفا به تبریز مهم‌ترین پروژه در دست اجرای شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران است.
- (۳) قطار پرسرعت در کشور موجود نیست و مسیر جلفا به تبریز تنها خط برقی کشور است.
- (۴) راه‌آهن تهران به مشهد دارای بالاترین سرعت نسبت به سایر مسیرهای موجود در کشور است.

۱۴۷- شهر الف روی نصف‌النهار ۹۰ درجه غربی و شهر ب روی نصف‌النهار ۳۰ درجه غربی قرار دارد. اگر ساعت در شهر ب ۱۴ باشد، ساعت در شهر

الف چند است؟

- (۱) ۱۲ ظهر
- (۲) ۴ بعدازظهر
- (۳) ۶ بعدازظهر
- (۴) ۱۰ صبح

۱۴۸- مرکز سطحی زمین‌لرزه کدام است؟

- (۱) نقطه‌ای که انرژی انباشته شده در سنگ برای نخستین بار آزاد می‌شود.
- (۲) ناحیه‌ای از سطح زمین که روی کانون زلزله قرار دارد.
- (۳) ناحیه‌ای که گسل‌ها به صورت هم‌گرا در حال حرکت هستند.
- (۴) جایی که پوسته زمین در حال گسترش است.

۱۴۹- شدت زمین‌لرزه به چه معناست و برای اندازه‌گیری آن از کدام مقیاس استفاده می‌شود؟

- (۱) مقدار انرژی که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - ریشتر
- (۲) اندازه‌گیری میزان تخریب یک زمین‌لرزه - مرکالی
- (۳) مقدار انرژی که زمین‌لرزه آزاد می‌کند - مرکالی
- (۴) اندازه‌گیری میزان تخریب یک زمین‌لرزه - ریشتر

۱۵۰- کدام کمربندهای زلزله‌خیز جهان از نوع هم‌گرا هستند؟

- (۱) آلپ‌هیمالیا و اطراف اقیانوس آرام
- (۲) اطراف اقیانوس آرام و میانی اقیانوس اطلس
- (۳) میانی اقیانوس اطلس و آلپ‌هیمالیا
- (۴) میانی اقیانوس آرام و آلپ‌هیمالیا

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ذخیره دانشی، علوم اجتماعی، ...
ناشر: نشر آفرین، سیاست هویج
درس‌های (۸۳)
صفحه‌های ۹۲ تا ۹۳

۱۵۱- کدام گزینه در رابطه با پیامد تعارض‌ها در ذخیره دانشی جوامع درست نیست؟

- (۱) دانش عمومی، دغدغه و توان لازم برای حل مشکلات دانش علمی را از دست می‌دهد.
- (۲) دانش علمی از رشد و رونق لازم بازمی‌ماند.
- (۳) ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع خواهد شد.
- (۴) دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند.

۱۵۲- پیامد هریک از عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- آگاهی دادن علوم اجتماعی به انسان‌ها درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری
- داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آن‌ها توسط علوم اجتماعی
- شناخت پدیده‌های اجتماعی توسط علوم اجتماعی

- (۱) فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - آموزش شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی - مشاهده آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی
- (۲) آموزش شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان
- (۳) آموزش شیوه صحیح استفاده از علوم انسانی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - مشاهده آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

- (۴) اهمیت یافتن بیشتر علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی - فراهم آمدن فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح برای دانشمندان - پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی

۱۵۳- عامل پیدایش عبارات زیر به ترتیب کدام است؟

- تصور کردن جامعه همانند واقعیتی بیرونی
- برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر

- برجسته شدن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی مانند ماشین و بدن انسان توسط جامعه‌شناسان

- (۱) یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - رکود اقتصادی و بیکاری در جامعه - موفقیت دانشمندان علوم انسانی
- (۲) تلقی جامعه به عنوان دستاوردی انسانی - رشد روزافزون جمعیت - موفقیت دانشمندان علوم اجتماعی
- (۳) یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - تأمین نیازهای نظام اجتماعی - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی
- (۴) تلقی طبیعت به عنوان دستاوردی انسانی - تأمین نیازهای نظام اجتماعی در بلندمدت - موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

۱۵۴- پاسخ هر یک از سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- منظور از رویکرد پوزیتیویستی چیست؟
- منظور از اصل وجود چیست؟

- کدام‌یک از فوائد علوم انسانی و علوم اجتماعی نیست؟

- (۱) وحدت روش علوم - پرداختن به موجودی خاص مثل موجودات انسانی و اجتماعی - شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان و پیامدهای آن
- (۲) روش مطالعه یکسان در همه دانش‌های علمی - شناسایی قوانین کلی موجودات - شناخت قوانین طبیعت برای کنترل آن
- (۳) موضوع مطالعه یکسان در همه دانش‌های علمی - شناسایی قوانین کلی موجودات - انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها
- (۴) وحدت روش علوم - پرداختن به موجودی خاص مثل موجودات طبیعی - نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری

۱۵۵- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با نظریه پردازان کنش اجتماعی نادرست و درباره ارزش‌زدایی درست است؟

- (۱) ظهور نظریه‌پردازان کنش اجتماعی مسیر را برای عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری هموار ساخت - اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم، برای تعیین این‌که چه کسی از نژاد برتر برخوردار است، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده است.

(۲) آن‌ها برای جلوگیری از پیامدهای نادیده گرفتن آگاهی و معنای کنش اجتماعی، راهکارهای متعددی ارائه کردند - کسانی که فقط روش‌های تجربی را معتبر می‌دانند، با انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

(۳) نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، اراده و ارزش را مهم‌ترین ویژگی کنش می‌دانند و ویژگی‌های دیگر کنش اجتماعی را برخاسته از آن‌ها می‌شمارند. - انسان‌ها اغلب در کنش‌هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش‌هایی مانند کسب فضیلت‌های اخلاقی و جلب رضایت الهی هستند که دیگران نمی‌توانند آن‌ها را مشاهده کنند.

(۴) آن‌ها زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند - کنش اجتماعی، هدف‌دار است و برخی اهداف کنشگران مانند کسب درآمد و ساختن خانه، قابل مشاهده‌اند و با استفاده از روش‌های تجربی می‌توان آن‌ها را بررسی کرد.

۱۵۶- هریک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام موارد مرتبط است؟

- نگاه از درون به پدیده‌ها برای یافتن معنای آنها

- تغییر رفتار طبیعی افراد در محیط آزمایشگاهی

- نادیده گرفتن پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی

(۱) تبیین - اثر هوثرن - هویت‌زایی

(۲) تفسیر - اثر هوثرن - هویت‌زایی

(۳) تبیین - اثر زیمباردو - هویت‌زایی

(۴) تفسیر - اثر زیمباردو - هویت‌زایی

۱۵۷- علت هر عبارت را به ترتیب کدام گزینه نشان می‌دهد؟

- به‌کارگیری اسلام‌هراسی توسط رسانه‌های آمریکایی

- تعمیم تعریف ماکس وبر از شهر به جوامع غیراروپایی

- مطالعه قدرت به عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا

(۱) سلطه هژمونیک آمریکا - جهان‌شمول بودن نظم طبیعت - ارائه ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی قدرت

(۲) بسط هژمونی آمریکا - جهان‌شمول بودن نظم جامعه - معنزدایی و ارزش‌زدایی از قدرت

(۳) سلطه هژمونیک آمریکا - یکسان دانستن نظم جامعه و نظم طبیعت - منحصر کردن علم به علوم عقلانی و علوم وحیانی

(۴) بسط هژمونی آمریکا - یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه - ارزش‌زدایی و معنزدایی از قدرت

۱۵۸- عبارات زیر به ترتیب پیامد، تعریف و علت کدام گزینه است؟

- به رسمیت نشناختن تفهم به عنوان روش مستقل علوم انسانی توسط ماکس وبر

- اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدف

- تنوع و تکثر معانی

(۱) محدود دانستن معنای علم به علم تجربی - سیاست - پیچیدگی کنش‌های انسانی و دشواری فهمیدن معنای آنها

(۲) ضروری دانستن درک معنای پدیده‌های اجتماعی - قدرت اجتماعی - استفاده از روش‌های کمی در مطالعه پدیده‌های اجتماعی

(۳) اعتقاد به مقدمه و پیش‌نیاز بودن تفهم برای روش علمی - نظام سیاسی - پیدایش فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف

(۴) توصیف آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - مشروعیت - استفاده از روش‌های کیفی در مطالعه پدیده‌های اجتماعی

۱۵۹- کدام گزینه، جدول را کامل می‌کند؟

معیار	جامعه‌شناسی انتقادی
الف	تجویز وضع مطلوب
ب	موضوع
د	ج

(۱) روش - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - تفسیری، انتقادی و تجویزی - هدف

(۲) هدف - پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی - نگاه از بیرون - روش

(۳) هدف - کنش‌های اجتماعی و پیامدهای آن - تفسیری، انتقادی و تجویزی - روش

(۴) روش - کنش‌های اجتماعی و معنای آنها - نگاه از درون به پدیده‌ها - هدف

۱۶۰- به ترتیب موارد کدام گزینه، مرتبط با عبارات زیر است؟

- تأکید افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها

- نقطه مقابل رویکرد تعارف

- بررسی هر گروه، جامعه و فرهنگی از منظر خودش

(۱) سازمان همبسته‌ای کوکلاس کلان - الگوی تنازع - شکل‌گیری نظریات آفریقایی تبارها

(۲) برگزاری جشن سال نوی چینی در آمریکا - الگوی همانندسازی - شکل‌گیری نظریات آفریقایی تبارها

(۳) سازمان همبسته‌ای کوکلاس کلان - الگوی شناخت متقابل - تأکید بر تکثر و تنوع هویت‌ها

(۴) برگزاری جشن سال نوی چینی در آمریکا - الگوی همانندسازی - تأکید بر تکثر و تنوع هویت‌ها

هستی و چیستی، جهان ممکنات، ...
عقل در فلسفه (۲)
درس های (۱ تا ۸)
صفحه های (۱ تا ۶۳)

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- کدام اصل فلسفی پایه برهان خداشناسی توماس آکوئیناس است و فلسفه آلبرت کبیر و راجر بیکن حدوداً از کدام یک از فلاسفه متأثر بود؟

(۱) اصل مغایرت وجود و ماهیت - ابن سینا و توماس آکوئیناس

(۲) اصل وجوب و امکان - ابن رشد

(۳) اصل مغایرت وجود و ماهیت - ابن رشد

(۴) اصل وجوب و امکان - ابن سینا و توماس آکوئیناس

۱۶۲- علیّت از نظر دیوید هیوم ...

(۱) تعاقب و توالی دو حادثه است.

(۲) یک اصل تجربی است.

(۳) در ادراک حسی یافت نمی شود.

(۴) تنها عادت ذهنی ما است.

۱۶۳- کدام گزینه با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درست است؟

(۱) درک رابطه علیت فطری است.

(۲) رابطه علیت در ذهن آدمی است.

(۳) علت های طبیعی را با حس درک می کنیم.

(۴) علیت مستقل از حس است.

۱۶۴- هر یک از مفاهیم «حتمیت در نظام هستی»، «تناسب و نظم» و «پیوستگی و ارتباط» به ترتیب از نتایج کدام اصول فلسفی است؟

(۱) وجوب بخشی علت به معلول - علیّت - سنخیت علت و معلول

(۲) علیّت - سنخیت علت و معلول - وجوب بخشی علت به معلول

(۳) وجوب بخشی علت به معلول - سنخیت علت و معلول - علیّت

(۴) علیّت - وجوب بخشی علت به معلول - سنخیت علت و معلول

۱۶۵- به ترتیب در نظر دکارت و کانت، آنچه ما را به یک مبدأ نامتناهی می رساند ... و ... است.

(۱) درک آدمی از حقیقت نامتناهی - اراده نامتناهی برای تحقق فعل اخلاقی

(۲) وجود محدود و متناهی جسم انسان - اراده نامتناهی برای تحقق فعل اخلاقی

(۳) وجود محدود و متناهی جسم انسان - نیاز روح جاودانه به یک جهان ماورائی

(۴) درک آدمی از حقیقت نامتناهی - نیاز روح جاودانه به یک جهان ماورائی

۱۶۶- نظر ویلیام جیمز درباره خداوند با کدام گزینه مطابقت دارد؟

- (۱) می‌توان خداوند را با تجربه بیرونی اثبات کرد.
- (۲) با تجربه‌های معنوی درونی و عشق و عرفان می‌توان خداوند را اثبات کرد.
- (۳) حتی اگر به وجود خدا باور نداشته باشیم می‌توانیم با یاد او به آرامش برسیم.
- (۴) اعتقاد به خدا یک نیاز درونی است و با پشتوانه عقلی انسان را به آرامش می‌رساند.

۱۶۷- کدام گزینه به درستی، تفاوت «شهود انسان با شهود عقول» را بیان می‌کند؟

- (۱) شهود انسان بدون واسطه است ولی شهود عقول با واسطه است.
- (۲) شهود انسان بالقوه و شهود عقول بالفعل است.
- (۳) شهود انسان باواسطه است ولی شهود عقول بدون واسطه است.
- (۴) شهود عقول برخلاف انسان از طریق ادراک کلیات ممکن می‌شود.

۱۶۸- در کدام گزینه وجه اختلاف نظر دکارت و کانت درباره عقل به درستی بیان شده است؟

- (۱) دکارت به عقل، به عنوان یک حقیقت متعالی در جهان قائل بود اما از نظر کانت عقل تنها قادر به شناسایی مفاهیم ذهنی است.
- (۲) دکارت عقل گراست اما کانت مفاهیمی چون وجود، ضرورت و علیت را از واقعیت می‌گیرد.
- (۳) دکارت، خدا را از طریق اخلاق و عقل عملی ثابت می‌کند اما کانت آن را نمی‌پذیرد.
- (۴) از دیدگاه دکارت عقل نظری می‌تواند وجود خدا و نفس مجرد را اثبات کند اما کانت منکر این امر بود.

۱۶۹- از نظر فلاسفه مسلمان و فارابی کدام گزینه درباره «عقل فعال» نادرست است؟

- (۱) هر عقلی است که هر دم در کار اداره و فیض رساندن به مخلوقات باشد.
- (۲) مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم.
- (۳) یکی از عقول عالم عقل است که عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست.
- (۴) عقل فعال چیزی در قوه انسان افاضه می‌کند تا فعالیت عقلی برای انسان ممکن می‌شود.

۱۷۰- چرا می‌توان گفت فیلسوفان مسلمان، فرزندان دلیل هستند؟

- (۱) چون معیار اولیه قبول هر سخنی را استدلال می‌دانند.
- (۲) چون عقل‌گرا هستند.
- (۳) چون صرفاً به برهان عقلی محض باور دارند.
- (۴) چون پذیرش باور دینی را نیازمند استدلال فلسفی می‌دانند.

دانش آموز گرامی سؤالات دفترچه مشترک به اتمام رسیده است.

دفترچه غیر مشترک ویژه دانش آموزانی است که ۲۰٪ پایانی مباحث اختصاصی دوازدهم را مطالعه کرده‌اند

اگر می‌خواهید ۴ نمره اختیاری مربوط به این مباحث را در امتحانات نهایی پاسخ دهید به سؤالات دفترچه

غیر مشترک هم پاسخ دهید.

این دفترچه ویژه دانش آموزانی است که می خواهند ۴ نمره
اختیاری مربوط به مباحث اختصاصی دوازدهم را در امتحانات نهایی
پاسخ دهند.

دفترچه غیر مشتری

آزمون ۹ خرداد ماه ۹۹

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.			
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰
ریاضی	۷	۵	۳	۲
علوم و فنون ادبی	۷	۵	۳	۲
عربی زبان قرآن	۷	۵	۳	۲
تاریخ	۷	۵	۴	۲
جغرافیا	۷	۵	۴	۲
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲
فلسفه	۷	۴	۳	۲

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد و شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۴	تاریخ (۳)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۵	جغرافیا (۳)	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۶	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۷	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریشه n ام و توان گویا، تابع نمایی (درس‌های ۲ و ۳)
صفحه‌های ۸۶ تا ۱۰۴

ریاضی و آمار (۳)

۱۷۱- اگر $4 - \sqrt[3]{x}$ ریشه چهارم عددی باشد، ریشه ششم آن عدد کدام است؟

- (۱) $\pm 2\sqrt{3}$ (۲) ± 2 (۳) $\pm 2\sqrt[3]{2}$ (۴) $\pm 2\sqrt[3]{4}$

۱۷۲- حاصل عبارت $18 + \frac{9 \times 21 - 2}{7 - 3} \times 0$ ، کدام است؟

- (۱) $0/04$ (۲) $0/03$ (۳) $0/02$ (۴) $0/01$

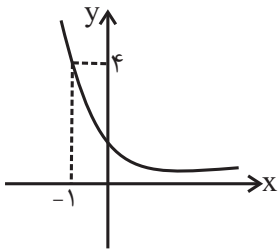
۱۷۳- اگر $x^a = 2$ باشد، ریشه دهم x کدام است؟ ($x > 0$ و a عددی گویا و مثبت است).

- (۱) فقط $2^{\frac{a}{5}}$ (۲) فقط $2^{\frac{a}{5}}$ (۳) $\pm 2^{\frac{a}{5}}$ (۴) $\pm 2^{\frac{a}{5}}$

۱۷۴- به ازای کدام مقدار m ، در نمودار تابع $f(x) = (3m+1)^x$ با افزایش مقدار x ، مقدار تابع کاهش می‌یابد؟

- (۱) $-\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) $-\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۷۵- نمودار زیر مربوط به تابع نمایی $f(x) = a^x$ است. حاصل $f(2)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) $\frac{1}{4}$
(۳) $\frac{1}{16}$
(۴) $\frac{1}{64}$

۱۷۶- معادله خطی که دو نقطه از نمودار تابع $f(x) = a^x$ به طول‌های $x=0$ و $x=1$ را به هم وصل می‌کند، به صورت $y = -\frac{1}{p}x + b$

می‌باشد. در این صورت $f(a+b)$ کدام است؟

- (۱) $2\sqrt{2}$ (۲) $\frac{1}{2\sqrt{2}}$ (۳) $\frac{1}{\sqrt{2}}$ (۴) $\sqrt{2}$

۱۷۷- کدام یک از نقاط زیر روی نمودار تابع $y = 6^x$ قرار ندارد؟

- (۱) $(0, 1)$ (۲) $(-1, \frac{1}{6})$ (۳) $(2, 12)$ (۴) $(-\frac{1}{3}, \frac{\sqrt{6}}{6})$

۱۷۸- در یک شهر وقتی که باد با سرعت یکنواخت می‌وزد، شاخص آلودگی هوا در هر نیم ساعت ۱۰ درصد کاهش می‌یابد. اگر در ابتدای ورزش باد

شاخص آلودگی هوا ۱۵۰ باشد، پس از چند دقیقه شاخص آلودگی می‌تواند عددی بین ۱۲۰ تا ۱۲۵ باشد؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۶۰ (۳) ۷۵ (۴) ۹۰

۱۷۹- استانی شامل ۲ شهر A و B است که جمعیت شهر A با نرخ ۱۰ درصد در سال افزایش و جمعیت شهر B با نرخ ۵ درصد در سال کاهش

می‌یابد. اگر جمعیت شهر A، ۵۶۰۰۰ نفر و جمعیت شهر B، ۲۴۰۰۰ نفر باشد، پس از ۲ سال جمعیت استان چند نفر خواهد شد؟

$$\left(\left(\frac{11}{10} \right)^2 = 1/21, \left(\frac{19}{10} \right)^2 = 0/9025 \right)$$

- (۱) ۹۶۸۰۰ (۲) ۸۸۲۰۰ (۳) ۸۹۴۲۰ (۴) ۹۱۵۹۲

۱۸۰- جمعیت کشوری ۲۰ میلیون نفر است. اگر نرخ رشد جمعیت ۲ درصد در سال باشد، پس از ۳ سال جمعیت اولیه در چه عددی ضرب می‌شود؟

- (۱) $(1/2)^3$ (۲) $(1/02)^3$ (۳) $(1/02)^2$ (۴) $(1/2)^2$

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

سبک شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی، وزن در شعر نیمایی، حسن تعلیل،
حسن آمیزی و اسلوب معادله و کارگاه تطویل / فصل / فصل چهارم
صفحه‌های ۹۵ تا ۱۲۱

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۸۱- «تناسب وزن با لحن»، «سادگی جملات» و «تغییر در تساوی طولی مصراع‌ها» به ترتیب در کدام سطح از ویژگی‌های سبکی شعر معاصر بررسی

می‌شوند؟

- (۱) ادبی - زبانی - فکری
(۲) ادبی - زبانی - ادبی
(۳) فکری - زبانی - ادبی
(۴) فکری - فکری - زبانی

۱۸۲- متن همه گزینیه‌ها به‌جز ... از داستان‌های اقلیمی برگزیده شده است.

- (۱) روزهای آخر تابستان است. خواب بعد از ظهر سنگینم کرده است. شرجی هوا هنوز مثل بختک رو شهر افتاده است و نفس را سنگین می‌کند.
(۲) دو کارگر جوان دست در جیب، پاپاخ بر سر، یقه پالتو را پشت گوش داده بودند و بیچ پیچه می‌کردند مثل اورهان و ایاز.
(۳) صدای محو کودکانی که توی تراس همسایه بازی می‌کردند می‌ریخت توی خانه زن. هوا کم‌کم تاریک می‌شد.
(۴) دست‌ها در بیکاری فرسوده می‌شوند و بیل و منگال و دستکاله و علف‌تراش در پس کندوی خالی زیر غبار رخ پنهان می‌کند.

۱۸۳- کدام بیت دارای «اسلوب معادله» است؟

- (۱) هر که دارد پشتبانی، غم نمی‌داند که چیست / خنده مستانه کبک است از بالای کوه
(۲) خازنی چون سنگ نبود گوهر اسرار را / زین سبب باشند روشن گوهران جویای کوه
(۳) گرد کلفت از دل من هم گرانی می‌برد / از سر فرهاد اگر بیرون رود سودای کوه
(۴) از لب لعل تو هر خونی که پنهان می‌خورد / می‌کند از لاله گل هر سال از سیمای کوه

۱۸۴- آرایه‌های مقابل همه ابیات به‌جز ... تماماً درست است.

- (۱) ای صبا برگی از آن گلشن بی‌خار بیار / حرف رنگینی از آن لعل گهربار بیار (حسن آمیزی - تضاد)
(۲) بر نرگس این گلشن زان رو نگرانم من / کو چشم سیه مست جادوی تو را ماند (حسن تعلیل - تشبیه)
(۳) به مژه جان به صبا داد شمع در نفسی / ز شمع روی تو اش چون رسید پروانه (تشخیص - ایهام تناسب)
(۴) سر نمی‌پیچم به سنگ بیستون از کار عشق / جان شیرین بهر جوی شیر می‌باید مرا (تلمیح - ایهام)

۱۸۵- بیت زیر، فاقد کدام آرایه‌ها است؟

«از لب میگون نباشد لذتی بی حرف تلخ / می‌چو لب شیرین برآید نوش کردن مشکل است»

- (۱) تشبیه، جناس
(۲) حسن تعلیل، ایهام
(۳) اغراق، مجاز
(۴) ایهام تناسب، اسلوب معادله

۱۸۶- ترتیب ابیات به دلیل داشتن آرایه‌های «پارادوکس - ایهام - موازنه - جناس تام - حس آمیزی» کدام است؟

الف) الا ای همنشین دل که یارانت برفت از یاد / مرا روزی مباد آن دم که بی‌یاد تو بنشینم

ب) چه فرمایی که از هستی طمع برکن که برکندم / چرا گویی که تا هستی به غم بنشین که بنشستم

ج) این چه رنج است کز او راحت جان می‌یابم؟ / وین چه درد است کز او بوی وفا می‌شنوم

د) طهارت ار نه به خون جگر کند عاشق / به قول مفتی عشقش درست نیست نماز

ه) حریف، مودت شکست و من نشکستم / خلیل، بیخ ارادت برید و من نبریدم

۱) ه - د - ب - الف - ج

۲) د - الف - ه - ب - ج

۳) ه - الف - ج - ب - د

۴) د - ه - ج - ب - الف

۱۸۷- کدام رکن عروضی در شعر زیر به کار نرفته است؟

«او جهان‌بینی است نیروی جهان با او / زیر مینای دو چشم بی‌فروغ و سرد او تو سرد منگر / رهگذاری رهگذر...»

۱) فاعلاتن   ۲) فاعلن   ۳) فع   ۴) فاعلاتن

۱۸۸- نام وزن همهٔ مصراع‌ها «متقارب» است؛ به‌جز:

۱) به نام خداوند جان آفرین

۲) ز غرقاب این غم، رهایی نیابم

۳) تو نیک و بد خود هم از خود بپرس

۴) مسلمانان مرا وقتی دلی بود

۱۸۹- بحرهای «رمل مسدس محذوف، رجز مثنی سالم و هزج مسدس محذوف» به ترتیب مربوط به کدام ابیات است؟

الف) دل بی‌کینه زین محفل مجوید / که هر آینه چندین زنگبار است

ب) حیران اطوار خودم، درماندهٔ کار خودم / هر لحظه دارم نیتی چون قرعهٔ رمال‌ها

ج) زین سپس بر آسمان جویم اهل / زان که بر روی زمین جستیم نیست

۱) ج - ب - الف

۲) ج - الف - ب

۳) الف - ج - ب

۴) الف - ب - ج

۱۹۰- متن زیر با کدام بیت، قرابت مفهومی دارد؟

«ضخاک، به کیفر کارهای زشت خود گرفتار بود؛ هر چه بیشتر مردم را از میان می‌برد، بیش‌تر در لجهٔ بدنامی و بغض و نفرت همگان فرو

می‌رفت تا سرانجام از پا درآمد و در بند شد.»

۱) شاهباز غمت از صید دل مسکینان / هیچ نگذشت که بر عزم شکار آید باز

۲) شهباز غمت راست کبوتر دل سلمان / درباب که بر صید کبوتر زده‌ای باز

۳) شهپر زاغ و زغن زیبای صید و قید نیست / این کرامت همره شهباز و شاهین کرده‌اند

۴) کبک، موری خورد و باز آمد قصاص از کبک خواست / پس عقابی رفت و با باز آن عمل بنیاد کرد

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

یا إلهی، درس ۵
صفحه‌های (۷۱ تا ۸۲)

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ (۱۹۱ - ۱۹۴)

۱۹۱- «إِنَّ اللَّهَ سَيَمْلَأُ الدُّنْيَا سَلَامًا شَامِلًا فِي كُلِّ الْجِهَاتِ!»:

- (۱) قطعاً خداوند جهان را از صلحی گسترده در هر جهتی پر می‌نماید!
- (۲) همانا خداوند دنیا را از صلحی فراگیر در همهٔ جهات پر خواهد کرد!
- (۳) بی شک خدا جهان را از صلحی پر خواهد کرد که در تمام جهات گسترده است!
- (۴) بی شک خداوند صلحی را در همهٔ جهات دنیا فراگیر خواهد ساخت!

۱۹۲- «لِيَسْمَعِ التَّلَامِيذُ إِلَى كَلَامِ مَعْلَمِهِمْ حَتَّى يُدْرِكُوا كَلَامَهُ وَ يَنْتَبِهُوا!»:

- (۱) دانش آموزان باید حرف معلم را بشنوند تا حرفش را بفهمند و بتوانند آگاه شوند!
- (۲) دانش آموزان باید به سخن معلمشان گوش فرادهند تا سخنش را بفهمند و آگاه شوند!
- (۳) باید همهٔ دانش آموزان به حرف‌های معلم خود گوش دهند تا حرفش فهمیده شود و آگاه شوند!
- (۴) برای این که دانش آموزان به سخن معلم خود گوش کنند و سخنش را درک نمایند، باید بیدار شوند!

۱۹۳- «يَا تَلْمِيذَةَ الْمَدْرَسَةِ! هَلْ تَتَوَقَّعِينَ أَنْ تَنْجِي مِنْ دُونِ بَرْنَامَجِ دَرَسِي دَقِيقٍ؟!»:

- (۱) ای دانش‌آموز مدرسه! چرا توقع داری که بدون برنامهٔ دقیق درسی موفق شوی؟!
- (۲) ای دانش‌آموز مدرسه! آیا توقع داری که بدون برنامهٔ درسی دقیقی موفق شوی؟!
- (۳) ای دانش‌آموز دبیرستان! آیا انتظار داری که بدون هیچ برنامهٔ درسی دقیقی توفیق به‌دست آوری؟!
- (۴) ای دانش‌آموزان مدرسه! آیا انتظار دارید که بدون برنامه‌ریزی دقیق درسی موفق شوید؟!

۱۹۴- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- (۱) يَا بُنَيَّ، اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ، پسرِ دل‌بندم، میان خویشتن و دیگری ترازویی قرار بده،
- (۲) وَ لَا تَظَلِّمْ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظَلَّمَ، و ستم مکن، چنانکه دوست نداری به تو ستم کنند،
- (۳) وَ أَحْسِنُ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ؛ و نیکی کن، چنانکه دوست می‌داری به تو نیکی شود؛
- (۴) وَ اسْتَقْبِحْ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَقْبِحُهُ مِنْ غَيْرِكَ!؛ و آنچه را برای غیر خودت زشت است، برای خودت (هم) زشت می‌داری!

۱۹۵- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي تَرْجُمَةِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌ:

- (۱) إلهي اجعل التوفيق حظي! بخت
- (۲) ما غررك برّك الكريم!؛ فریب داد
- (۳) إلهي احمني و احب بلادي!؛ نگهداری کرد
- (۴) إنَّ المُجِيبَ يَنْقَبِلُ الدَّعَاءَ: پاسخ دهند

١٩٦- عَيْنِ الصَّحِيحِ عَنِ الْمُفْرَدِ مَعَ جَمْعِهِ:

(١) حَفْلَةٌ، مَحَافِلُ

(٢) أُعْجُوبَةٌ، عَجَائِبُ

(٣) فَمٌ، أَفْوَاهُ

(٤) أَكْبَرٌ، كِبَارُ

١٩٧- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: «إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَا يَظْلَمُونَ الْآخِرِينَ لِأَنَّهُمْ لَا يَحِبُّونَ أَنْ يُظْلَمُوا!»

(١) الْمُؤْمِنِينَ: اسم - جمع سالم للمذكر - اسم فاعل - معرفة بالعلمية - معرب / اسم «إِنَّ» و منصوب بالياء

(٢) الْآخِرِينَ: اسم - جمع سالم للمذكر - اسم فاعل - معرفة - معرب / مضاف إليه و مجرور بالياء

(٣) لَا يَحِبُّونَ: فعل مضارع - للمخاطبيين - مجرد ثلاثي (حروفه الأصلية: ح ب ب) / فعل و فاعل

(٤) يُظْلَمُوا: فعل مضارع - للغائبين - مجرد ثلاثي - مجهول / فعل و نائب فاعل؛ الجملة فعلية

١٩٨- عَيْنِ الخَطِّ فِي المَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ لِمَا تَحْتَهُ خَطٌّ:

(١) يَا أَحْسَنَ الخَالِقِينَ! إِرْحَمْ عَلَيَّ جَمِيعَ المَخْلُوقَاتِ!: مُنَادَى

(٢) أَحْبَبَ لِغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ!: جَارٌّ وَ مَجْرُورٌ

(٣) الرَّجُلَ العَلَامَةَ تَحَدَّثَ مَعَ كُلِّ طَالِبٍ!: مَضَافٌ إِلَيْهِ

(٤) يَا عَلِيُّ، سَيِّدَ الكَلَامِ القُرْآنِ!: خَبَرٌ

١٩٩- عَيْنِ المِنَادَى:

(١) رَبِّي نَجَانِي مِنَ الغَمِّ وَ الهَمِّ!

(٢) رَبِّي أَكْرَمْتَنِي بِنُورِ الفَهْمِ وَ فَرَّحْتَنِي!

(٣) رَبِّي يُخْرِجُنِي مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ!

(٤) رَبِّي يَأْمُرُنِي بِالخَيْرِ وَ يَنْهَانِي عَنِ المُنْكَرِ!

٢٠٠- عَيْنِ الخَطِّ فِي أُسْلُوبِ النِّدَاءِ:

(١) أَيُّهَا العَيْنُ؛ لَا تَبْكِي إِلَّا لَيْلَةً وَاحِدَةً!

(٢) رَبَّنَا؛ إِنِّي أَسْأَلُكَ صَبْرًا جَمِيلًا وَ أَجْرًا كَثِيرًا!

(٣) اللَّهُمَّ؛ لَا تَجْعَلَ نَفْسِي تَطْمَعُ بِالكَثِيرِ!

(٤) أَيُّهَا السَّائِقُ؛ انْتَبِهْ لِمَصَابِيحِ السِّيَّارَاتِ الأُخْرَى!

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

 درس‌های ۱۲ تا ۱۰
 صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۹

تاریخ (۳)

۲۰۱- مأموریت ایجاد فضای باز سیاسی برای کاهش تنفر از سیاست‌های آمریکا در ایران، بر عهده کدام نخست‌وزیر دوره پهلوی بود؟

- (۱) امیر عباس هویدا
 (۲) جمشید آموزگار
 (۳) جعفر شریف امامی
 (۴) غلامرضا ازهاری

۲۰۲- امام خمینی (ره) کدام واقعه را انقلاب دوم خواندند؟

- (۱) سرکوب کودتای ژنرال هایزر آمریکایی
 (۲) برگزاری همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید
 (۳) تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان
 (۴) کشف و خنثی کردن کودتای نوزده

۲۰۳- کشور کنونی عراق، پس از ... تحت قیمومیت انگلستان شکل گرفت و ایران و عراق برای رفع مناقشه بر سر ... قراردادی را با میانجیگری دولت الجزایر امضاء کردند.

- (۱) جنگ جهانی دوم - جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ
 (۲) تجزیه امپراتوری عثمانی - حاکمیت بر آبراه اروندرود
 (۳) تجزیه امپراتوری عثمانی - جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ
 (۴) جنگ جهانی دوم - حاکمیت بر آبراه اروندرود

۲۰۴- امام خمینی (ره) پس از کدام واقعه، تقیه و سکوت در مقابل ظلم حکومت را حرام دانستند؟

- (۱) جنایت هولناک مدرسه فیضیه در سال ۱۳۴۲
 (۲) قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲
 (۳) همه‌پرسی اصول شش‌گانه انقلاب سفید
 (۴) تصویب قانون کاپیتولاسیون

۲۰۵- کدام گروه، با آرمان برپا کردن حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آورد، اما اعضای آن پیش از هر اقدامی دستگیر و زندانی شدند؟

- (۱) هیئت‌های مؤتلفه اسلامی
 (۲) حزب ملل اسلامی
 (۳) سازمان مجاهدین خلق
 (۴) سازمان چریک‌های فدایی خلق

۲۰۶- اولین نماز جمعه تهران به امامت چه کسی اقامه گردید؟

- (۱) آیت‌الله طالقانی
 (۲) آیت‌الله بهشتی
 (۳) آیت‌الله مطهری
 (۴) آیت‌الله خامنه‌ای

۲۰۷- کودتای تیر ۱۳۵۹ توسط کدام گروه و با حمایت کدام حکومت یا سازمان طراحی شد؟

- (۱) سازمان نقاب - سازمان جاسوسی آمریکا
 (۲) سازمان نقاب - حکومت شوروی
 (۳) حزب توده - سازمان جاسوسی آمریکا
 (۴) حزب توده - حکومت شوروی

۲۰۸- در کدام عملیات، دریادلان نیروی دریایی اسکله‌های عراق را منهدم و نیروی دریایی صدام را نابود کردند و نخستین فرمان امام خمینی (ره) به عنوان فرمانده کل قوا چه بود؟

- (۱) عملیات مروارید - شکستن محاصره آبادان
 (۲) عملیات مرصاد - شکستن محاصره آبادان
 (۳) عملیات مروارید - شکستن حصر خرمشهر
 (۴) عملیات مرصاد - شکستن حصر خرمشهر

۲۰۹- به دنبال ... شاه مجبور شد آموزگار را برکنار کند و ... را به نخست‌وزیری بگمارد.

- (۱) بی‌ثمر بودن برقراری حکومت نظامی در اصفهان - ارتشبد غلامرضا ازهاری
 (۲) سرکوب تظاهرات دانشجویان در مقابل دانشگاه تهران - ارتشبد غلامرضا ازهاری
 (۳) بی‌ثمر بودن برقراری حکومت نظامی در اصفهان - جعفر شریف امامی
 (۴) سرکوب تظاهرات دانشجویان در مقابل دانشگاه تهران - جعفر شریف امامی

۲۱۰- مخالفت صریح امام خمینی (ره) با قانون کاپیتولاسیون، سبب تبعید ایشان به کدام کشور شد؟

- (۱) عراق
 (۲) ترکیه
 (۳) فرانسه
 (۴) کویت

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس ۵ (آزادبندی زمین لغزش)، درس ۶، قوتون و مهارت‌های جغرافیایی ۳
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۱۵

جغرافیا (۳)

۲۱۱- کدام گزینه اشاره دقیق‌تری به زمین لغزش و عوامل وقوع آن دارد؟

- ۱) رخدادن در دامنه‌های کم‌شیب، تأثیر بیشتر بارش‌های شدیدتر
- ۲) رخدادن در دامنه‌های پرشیب، تأثیر بیشتر بارش‌های شدیدتر
- ۳) رخدادن در دامنه‌های کم‌شیب، تأثیر بیشتر بارش با شدت کمتر اما در مدت بیشتر
- ۴) رخدادن در دامنه‌های پرشیب، تأثیر بیشتر بارش با شدت کمتر اما در مدت بیشتر

۲۱۲- استعداد زمین لغزش در ایران، برخاسته از کدام عامل است؟

- ۱) کوهستانی بودن
- ۲) الگوی بارندگی آن
- ۳) میزان پوشش گیاهی
- ۴) استعداد بیشتر زمین لرزه

۲۱۳- اگر میانگین بارندگی سالانه یک منطقه ۵۰۰ میلی‌متر باشد، چه زمانی در آن خشک‌سالی زراعتی رخ می‌دهد؟

- ۱) بارندگی سالانه به ۴۰۰ میلی‌متر برسد و محصولات کشاورزی از بین بروند.
- ۲) بارندگی در سه سال متوالی به ترتیب ۷۰۰، ۶۰۰ و ۵۰۰ میلی‌متر باشد.
- ۳) در یک سال، ۶۰۰ میلی‌متر بارندگی داشته باشد اما نیاز آبی یک کشت خاص برطرف نشود.
- ۴) میزان بارندگی طی چند سال زیر ۱۰۰ میلی‌متر باشد و امکان هرگونه زراعت از بین برود.

۲۱۴- کدام مورد از مهم‌ترین علل افزایش خشک‌سالی‌ها در دهه‌های اخیر نیست؟

- ۱) افزایش جمعیت و مقدار مصرف آب
- ۲) نبود مدیریت صحیح و بهره‌برداری نادرست از منابع آب سطحی و زیرزمینی
- ۳) افزایش ریزگردها در نتیجه تغییرات اقلیمی
- ۴) گرم شدن آب‌وهوای کره زمین

۲۱۵- میزان لرزش‌های کوچک چگونه به پیش‌بینی زلزله کمک می‌کنند؟

- ۱) با افزایش آن‌ها در یک دوره زمانی
- ۲) با اثری که بر روی فرم و ظاهر گسل‌ها دارند
- ۳) با کاهش آن‌ها در راستای گسل‌ها
- ۴) با تغییر ترکیب شیمیایی آب چاه‌ها و قنات‌ها

۲۱۶- کدام یک، از عوامل مؤثر در افزایش خسارت‌های ناشی از سیلاب‌ها در ایران نیست؟

- ۱) ساخت‌وساز در حریم رودخانه‌ها
- ۲) از بین بردن پوشش گیاهی
- ۳) توسعه سکونتگاه‌ها
- ۴) احداث سدهای ذخیره‌ای و تنظیمی

۲۱۷- کدام یک، از دلایل تأکید بر روش‌های غیرسازه‌ای در مدیریت سیل نیست؟

- ۱) تأثیر نامطلوب کمتر بر محیط زیست
- ۲) جلوگیری از تغییر کاربری اراضی
- ۳) مفیدتر بودن در درازمدت
- ۴) هزینه کمتر

۲۱۸- کدام مورد به گستره و میزان فراگیری مخاطره زمین لغزش اشاره دارد؟

- ۱) گستره بالا و فراگیری خسارت‌های آن
- ۲) گستره پایین و فراگیر نبودن خسارت‌های آن
- ۳) گستره متوسط اما فراگیری خسارت‌های ناشی از آن
- ۴) گستره متعادل و خسارت‌های قابل توجه ناشی از آن

۲۱۹- ماهواره‌های لندست:

الف) با استفاده از کدام منبع نور، از زمین تصویربرداری می‌کنند؟
ب) هر بار چرخش آن‌ها به دور زمین، چقدر طول می‌کشد؟

- ۱) منبع نور خود ماهواره - ۴۸ ساعت
- ۲) منبع نور خود ماهواره - ۲۴ ساعت
- ۳) نور خورشید - ۴۸ ساعت
- ۴) نور خورشید - ۲۴ ساعت

۲۲۰- تحلیل داده‌های رقومی و تبدیل آن‌ها به تصاویر مورد نیاز، توسط کدام مورد صورت می‌گیرد؟

- ۱) سنجنده‌های ماهواره‌ای
- ۲) ایستگاه‌های زمینی
- ۳) گیرنده‌های موجود در سازمان فضایی
- ۴) نرم‌افزارهای رایانه‌ای پیشرفته

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، درس‌های ۹ و ۱۰
صفحه‌های ۹۳ تا ۱۰۶

جامعه‌شناسی (۳)

۲۲۱- هریک از عبارات زیر به ترتیب در کدام قسمت جدول، جای می‌گیرند؟

- معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

- پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

- علم اجتماعی فارابی

- علم اجتماعی ابن‌خلدون

د	عقل ابزاری	ج	عقل تفسیری
علم عمران	الف	علم مدنی	ب

(۱) ب - ج - د - الف

(۲) ب - الف - ج - د

(۳) الف - ب - ج - د

(۴) ب - الف - د - ج

۲۲۲- کدام گزینه به ترتیب «نقطه اشتراک مدینه ضالّه و مدینه فاسقه»، «نقطه افتراق نظریات فارابی و ابن‌خلدون» و «نقطه اشتراک عقل انتقادی و

عقل تفسیری» را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) انحراف از مدینه فاضله - رویکرد محافظه‌کارانه فارابی - عقل خاص

(۲) از جوامع جاهله هستند - بی‌توجهی به روش عقلی در رویکرد فارابی - عقل نظری

(۳) انحراف از مدینه فاضله - رویکرد انتقادی فارابی - عقل عام

(۴) از جوامع جاهله هستند - تأکید بر توصیف و تبیین در رویکرد ابن‌خلدون - عقل عملی

۲۲۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با عصبیت و روش شناخت پدیده‌ها در دیدگاه ابوریحان بیرونی، درست است؟

(۱) ابوریحان بیرونی، وجود کاست‌ها در جامعه هند را نتیجه آن می‌داند - با استفاده از نگاه تبیینی فرهنگ جامعه هند را داوری و ارزیابی کرد.

(۲) ابن‌خلدون از آن به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند - به روش عقلی توجه چندانی نداشت و از جامعه آرمانی سخن نگفت.

(۳) ابوریحان بیرونی، وجود کاست‌ها در جامعه هند را نتیجه آن می‌داند - بیشتر از روش حس و تجربه استفاده کرد و روش او مشابه روشی است که کنت در جامعه‌شناسی به کار گرفت.

(۴) ابن‌خلدون از آن به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند - با استفاده از روش عقلی به ارزیابی انتقادی فرهنگ جامعه هند پرداخت.

۲۲۴- ویژگی‌های علوم در هر یک از مدینه‌های «فاضله»، «جاهله» و «فاسقه» چگونه است؟

(۱) به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز دربرمی‌گیرد - علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد اما علمی که از اثر ارزش‌ها و آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد - با آن‌که حقیقت و عدالت را می‌شناسند، بر اساس آن عمل نمی‌کنند.

(۲) بر محور علم، سازمان یافته است، ولی از علوم عقلانی بهره نمی‌برد - صرفاً علوم ابزاری می‌تواند رشد کند - نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله را تحریف می‌کنند.

(۳) صرفاً علم عقلانی و علم وحیانی می‌تواند وجود داشته باشد - نظریات علمی مدینه فاضله را تأکید و تثبیت می‌کند - صرفاً علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد.

(۴) به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز دربرمی‌گیرد - مردم، علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند - از علوم عقلانی بی‌بهره‌اند.

۲۲۵- فارابی با توجه به جوامع ... و همچنین با ...، جوامع مختلف را براساس نوع ...، اندیشه، ... و رفتاری که دارند به انواعی تقسیم کرده است.

(۲) معاصر - استدلال تجربی - علم - هنجار

(۱) گذشته - روش حس و تجربه - کنش - هنجار

(۴) معاصر - روش‌های غیرتجربی - کنش - علم

(۳) گذشته - استدلال عقلی - علم - فرهنگ

۲۲۶- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه علامه طباطبایی در رابطه با ویژگی‌ها و ظرفیت‌های علوم اجتماعی در جهان اسلام درست نیست؟

- ۱) عقل نظری به شناخت هست‌ها می‌پردازد و به کمک حس و با روش تجربی، هستی‌های طبیعی را شناسایی می‌کند.
- ۲) عقل نظری با استدلال عقلی، احکام ریاضی و متافیزیکی را درمی‌یابد و علوم طبیعی، ریاضی و فلسفه را شکل می‌دهد.
- ۳) عقل نظری به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند و در این مسیر، پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم طبیعی بررسی می‌شوند.
- ۴) اعتباریات، دو ویژگی دارند: با اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند و دارای آثار و پیامدهای غیرارادی هستند.

۲۲۷- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با رویکرد تفسیری، درست و درباره رویکرد انتقادی، نادرست است؟

- ۱) تفسیر را در تقابل با تبیین می‌داند و هر تفسیری را نوعی تبیین به‌شمار نمی‌آورد - برای داوری درباره ارزش‌ها به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد.
- ۲) برای داوری درباره ارزش‌ها از ظرفیت عقل نظری، عقل عملی و وحی بهره می‌برد - از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند.
- ۳) از ظرفیت جهان‌شمول عقل نظری، عقل عملی و وحی، برای داوری درباره ارزش‌ها استفاده می‌کند - از نظر طرفداران این رویکرد، تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه خود را دارند.
- ۴) تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلانی می‌شمارد و آن دو را در تقابل با هم نمی‌داند - از سطوح مختلف عقل، استفاده می‌کند و عقیده دارد که تبیین، تفسیر و تجویز دارای استدلال‌های یکسان و مشابه یکدیگر هستند.

۲۲۸- کدام گزینه در رابطه با ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با علوم اجتماعی جهان متجدد، درست نیست؟

- ۱) علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، درباره وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی و همچنین جامعه جهانی نیز داوری خواهد کرد و راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.
- ۲) علوم اجتماعی جهان اسلام، از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده خواهد کرد ولی تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و همانند جهان متجدد از منابع عقلانی و تجربی و همین‌طور منابع وحیانی نیز استفاده می‌کند.
- ۳) عقلانیت مورد استفاده در جهان اسلام، علاوه بر آن‌که با داده‌های حسی و تجربی و همچنین با هنجارها و ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی پیرامون خود تعامل فعال دارد، آن‌ها را مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.
- ۴) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نسبت به محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد. بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.

۲۲۹- وجه اشتراک انقلاب اسلامی ایران و انقلاب مشروطه در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

- ۱) بر اساس نظر میرزای نائینی، هر دو انقلاب، ویژگی دوم جامعه مطلوب از دیدگاه فقه شیعه را دارند.
- ۲) هر دو بر اساس مقبولیت و مرجعیت علم فقه در فرهنگ عمومی جامعه ایران رخ دادند.
- ۳) از نظر میرزای نائینی، لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی، تحقق ویژگی دوم جامعه مطلوب است.
- ۴) این دو انقلاب، هر دو ویژگی جامعه مطلوب از دیدگاه فقه شیعه را داشتند.

۲۳۰- کدام یک از گزینه‌های زیر دیدگاه میرزای نائینی را نشان نمی‌دهد؟

- ۱) بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کند.
- ۲) مشروطه را به معنای مشروط کردن حاکمان و حکومتی می‌دانست که در چارچوب مقررات عادلانه مجلس عمل کند.
- ۳) با توجه به واقعیت‌های اجتماعی جامعه ایران با استفاده از فقه شیعه، نظام مشروطه را تبیین کرد.
- ۴) با توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم، مسئله ولایت فقیه و انقلاب اسلامی را طرح نمود.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

آثار فلسفه در جهان اسلام (۱)، فلسفه در جهان اسلام (۲)، دوران متأخر، درس‌های ۹ تا ۱۱
صفحه‌های ۶۵ تا ۸۹

فلسفه دوازدهم

۲۳۱- دیدگاه فارابی در سیاست کاملاً مبتنی بر ...

- (۱) مبانی انسان‌شناسی اوست.
- (۲) مبانی دینی و اعتقادی اوست.
- (۳) اندیشه‌های افلاطون بود.
- (۴) مبانی هستی‌شناسی اوست.

۲۳۲- کدام گزینه با دیدگاه فارابی در مورد مدینه فاضله و مدینه جاهله سازگار نیست؟

- (۱) سعادت دنیوی در مدینه فاضله همان هدف نهایی مردم در مدینه جاهله است.
- (۲) مهم‌ترین تفاوت میان این دو مدینه همان است که می‌تواند متضمن سعادت یا بدبختی افراد آن جامعه شود.
- (۳) رسیدن به سعادت حقیقی در مدینه فاضله بدون رهبری آن جامعه ممکن نیست.
- (۴) تقدم و تأخر اعضای مدینه فاضله ذاتی نیست اما تقدم و تأخر اعضای بدن انسان ذاتی است.

۲۳۳- از نظر ابن‌سینا مقصد عالم طبیعت و منشأ و مبدأ حرکات آن کدام است؟

- (۱) مقصد بیرون از ذات عالم که همان خداست - طبع خاص هر یک از اجزای عالم
- (۲) مقصد در ذات عالم طبیعت است - طبع عالم طبیعت به عنوان یک «کل»
- (۳) مقصد بیرون از ذات عالم که همان خداست - طبع عالم طبیعت به عنوان یک «کل»
- (۴) مقصد در ذات عالم طبیعت است - طبع خاص هر یک از اجزای عالم

۲۳۴- کدام عبارت دربارهٔ شرّ و بدی در طبیعت با طبیعت‌شناسی ابن‌سینا مطابقت دارد؟

- (۱) شرّی در جهان وجود ندارد زیرا همهٔ نقص‌ها و بدی‌ها توهمی بیش نیست.
- (۲) با نگاه کردن به بخش کوچکی از جهان طبیعت نمی‌توان دربارهٔ آن داوری کلی کرد.
- (۳) چون این نظام، بهترین نظام ممکن است نمی‌تواند هیچ‌گونه شرّی در آن راه یابد.
- (۴) شرّ و بدی که در جهان وجود دارد، با نظام کلی جهان هماهنگ نیست.

۲۳۵- از دیدگاه ابن‌سینا اگر مانعی در مسیر کمال یک شیء قرار گیرد ...

- (۱) شر محقق می‌شود و در کل تأثیر منفی بر کمال طبیعت دارد.
- (۲) باز هم به کمال نهایی طبیعت کمک می‌شود.
- (۳) دربارهٔ بخش کوچکی از جهان طبیعت داوری کرده‌ایم.
- (۴) شیء به کمال مطلوبش نمی‌رسد و تأثیری هم در نظم کلی جهان ندارد.

۲۳۶- در حکمت اشراق تقدم از آن روش ... است و انتقال و آموزش از طریق ... صورت می‌گیرد.

- (۱) نیروی عقل و ترتیب استدلال - تزکیه و تجربهٔ درونی
- (۲) شهود و سیر و سلوک قلبی - تزکیه و تجربهٔ درونی
- (۳) نیروی عقل و ترتیب استدلال - استدلال و برهان
- (۴) شهود و سیر و سلوک قلبی - استدلال و برهان

۲۳۷- به ترتیب کدام کتاب شرحی بر اندیشه‌های ارسطو است و ابن‌سینا در کدام اثر، نظریات پایانی خود در فلسفه را ارائه کرد و کتاب ... ملاصدرا مانند ... اوست اما در حجمی کوچک‌تر.

- (۱) اغراض مابعدالطبیعه - المظاهر الالهیه - المبدأ و المعاد - اشارات و تنبیهات
- (۲) اشارات و تنبیهات - اغراض مابعدالطبیعه - المظاهر الالهیه - المبدأ و المعاد
- (۳) اغراض مابعدالطبیعه - اشارات و تنبیهات - المظاهر الالهیه - المبدأ و المعاد
- (۴) اشارات و تنبیهات - المبدأ و المعاد - المظاهر الالهیه - اغراض مابعدالطبیعه

۲۳۸- اطلاق اصالت به یکی از دو مفهوم وجود و ماهیت در فلسفه ملاصدرا مبتنی بر چه پیش‌فرضی است؟

- (۱) واقعیت خارجی یک چیز بیشتر نیست.
- (۲) وجود و ماهیت در مصادیق خود با هم مغایرت دارند.
- (۳) وجود جنبهٔ وحدت و ماهیت جنبهٔ تمایز موجودات است.
- (۴) مفهوم وجود و ماهیت در خارج یکی است.

۲۳۹- با پذیرش مبانی اصالت وجود و اعتباری بودن ماهیت در نظر ملاصدرا کدام گزینه درست است؟

- (۱) ماهیت بر هیچ مصادیقی اطلاق نمی‌شود.
- (۲) در تغییرات اشیاء ماهیت آن‌ها ثابت است.
- (۳) حقیقت اشیاء متغیر و غیرثابت است.
- (۴) ماهیت اشیاء در واقع همان وجود آن‌هاست.

۲۴۰- از فلاسفه معاصر، به ترتیب، کدام فیلسوف «فلسفه را تفسیر عرفانی کرد» و «ارکان ماتریالیسم را مورد نقادی قرار داد» و «مباحثات مکرری با هانری کربن داشت»؟

- (۱) امام خمینی (ره) - علامه طباطبایی - علامه طباطبایی
- (۲) علامه طباطبایی - استاد مطهری - امام خمینی (ره)
- (۳) امام خمینی (ره) - علامه طباطبایی - استاد مطهری
- (۴) علامه طباطبایی - استاد مطهری - استاد مطهری